

Rapport

Kommunernes brug af driftsgaranti for privatinstitutioner

Kortlægning og analyse af kommunernes brug af driftsgaranti og
håndtering af privatinstitutioners ophør

Kommunernes brug af driftsgaranti for privatinstitutioner – Kortlægning og analyse af kommunernes brug af driftsgaranti og håndtering af privatinstitutioners ophør

© VIVE og forfatterne, 2018

e-ISBN: 978-87-7119-509-5

Projekt: 11523

VIVE – Viden til Velfærd

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11, 1052 København K

www.vive.dk

VIVE blev etableret den 1. juli 2017 efter en fusion mellem KORA og SFI. Centeret er en uafhængig statslig institution, som skal levere viden, der bidrager til at udvikle velfærdssamfundet og den offentlige sektor. VIVE beskæftiger sig med de samme emneområder og typer af opgaver som de to hidtidige organisationer.

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Den politiske aftale ”Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet” af 9. juni 2017 sigter blandt andet på at skabe bedre vilkår for private leverandører til at oprette og drive daginstitutioner. Som et led heri ønsker aftaleparterne at fastsætte et loft over den driftsgaranti, som kommunerne kan kræve ved godkendelse af en privatinstitution.¹

Børne- og Socialministeriet har derfor bedt VIVE om at gennemføre denne undersøgelse, der belyser kommunernes fastsættelse af driftsgarantien og kommunale erfaringer med at håndtere privatinstitutioners ophør, herunder ekstraordinære udgifter forbundet hermed. Desuden kommer undersøgelsen med et bud på privatinstitutioners omkostninger ved at stille en garanti.

Undersøgelsen har fokus på det rent beskrivende og indeholder dermed ikke anbefalinger. Dens resultater kan dog bruges som bidrag til et oplyst beslutningsgrundlag for eventuel kommende lovgivning på området.

VIVE vil gerne takke de 6 kommuner og de tre videnspersoner, der har deltaget i interview, for at stille deres viden og tid til rådighed. Også stor tak til de 71 kommuner, der har taget sig tid til at besvare eller melde tilbage på spørgeskemaet.

Forfatterne
2018

---

¹ Jf. Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Konservative) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre om ”Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet”, s. 6.

Indhold

Sammenfatning	5
Kommunernes krav om driftsgaranti	5
Håndtering af privatinstitutioners ophør	6
Bud på privatinstitutioners udgifter til at stille driftsgaranti	6
1 Baggrund og formål	8
1.1 Baggrund	8
1.2 Formål	8
1.3 Analysedesign og metode	8
2 Analyse: Driftsgaranti og ophør af privatinstitutioner	10
2.1 Kommunernes brug af driftsgaranti	10
2.2 Erfaringer med og håndtering af privatinstitutioners ophør	24
2.3 Bud på privatinstitutioners udgifter til at stille driftsgaranti	27
Bilag 1 Uddybning af analysedesign og metode	32
Kvalitative interview i 6 kommuner	32
Spørgeskema til alle landets kommuner	33
Interview med tre videnspersoner	35
Bilag 2 Spørgeskema om driftsgaranti og ophør af privatinstitutioner	36

Sammenfatning

Den politiske aftale ”Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet” af 9. juni 2017 sigter blandt andet på at skabe bedre vilkår for private leverandører til at etablere og drive daginstitutioner. Som et led heri ønsker aftaleparterne at fastsætte et loft over den driftsgaranti, som kommunerne kan kræve i forbindelse med godkendelse af en privatinstitution.² Driftsgarantien har til formål at sikre den fornødne forsyningssikkerhed i tilfælde af, at en privatinstitution ophører, og kommunen overtager pasningsforpligtelsen for de berørte børn.³

Denne undersøgelse belyser kommunernes fastsættelse af driftsgarantien og kommunale erfaringer med at håndtere privatinstitutioners ophør, herunder ekstraordinære udgifter herved. Desuden kommer undersøgelsen med et bud på privatinstitutioners omkostninger til at stille en driftsgaranti. Undersøgelsen kombinerer viden fra interview med 6 udvalgte kommuner, et spørgeskema besvaret af 65 kommuner og tre interview med videnspersoner på området.

Kommunernes krav om driftsgaranti

De fleste svarkommuner, 83 %, stiller krav om en driftsgaranti ved godkendelse af en privatinstitution. Kravet om driftsgaranti er i de 6 interviewede kommuner typisk begrundet med, at kommunen har brug for en økonomisk sikkerhed i tilfælde af, at en privatinstitution ophører, og kommunen påføres ekstraordinære udgifter i forbindelse med, at den overtager pasningsforpligtelsen for de berørte børn. De 17 % af svarkommunerne, der ikke kræver driftsgaranti, begrundet det typisk med, at det ikke forventes at give anledning til problemer med at overholde pasningsgarantien, hvis de nuværende privatinstitutioner ophører, da man forventer at have tilstrækkelig kapacitet til at rumme børnene i egne pasningstilbud.

Mange kommuner fastsætter driftsgarantien på baggrund af udgifterne til et antal måneders institutionsdrift. 65 % af de svarkommuner, der stiller krav om driftsgaranti, har krav om en driftsgaranti svarende til 3 måneders driftsudgifter, mens 6 % kræver 2 måneders garanti, 2 % kræver 1,5 måneders garanti og 19 % kræver 1 måneders garanti. 4 kommuner har udviklet hver deres alternative model for fastsættelse af driftsgarantiens størrelse:

1. Garantien afhænger af, hvor mange måneder forud privatinstitutionen har valgt at få udbetalt det kommunale tilskud
2. Garantien afhænger af, hvor længe privatinstitutionen har været i drift
3. Garantien fastsættes som en andel af privatinstitutionens driftsbudget
4. Garantien fastsættes ud fra en konkret vurdering.

Ud over antallet af måneders drift har en række beregningselementer betydning for driftsgarantiens størrelse. Det drejer sig blandt andet om, hvorvidt driftsgarantien beregnes på baggrund af det kommunale drifts-, bygnings- og administrationstilskud eller på baggrund af driftstilskuddet alene. 48 % af svarkommunerne med driftsgaranti gør det første, mens 37 % gør det sidste. Den konkrete forskel i driftsgarantibeløbet vil bero på størrelsen af bygnings- og administrationstilskuddet. I 2 af interviewkommunerne er driftsgarantien henholdsvis 6 % og 21 % højere, hvis den beregnes ud fra det samlede tilskud, end hvis den beregnes ud fra driftstilskuddet alene. Denne forskel er væsentligt mindre end forskellen mellem 1, 2 og 3 måneders drift.

² Jf. Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Konservative) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre om ”Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet”, s. 6.

³ Jf. bemærkningerne til lovforslag nr. L170 fremsat 28. februar 2007, folketingsamling 2006-2007, Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5.814.

Det har også betydning for driftsgarantiens størrelse, hvilket børnetal der indgår i beregningen. Det mest almindelige er at benytte det antal børn, privatinstitutionen er godkendt eller har søgt om godkendelse til, uanset om disse børn kommer fra en anden kommune og dermed modtager tilskud herfra. Typisk er der under 10 % af de indskrevne børn i privatinstitutioner, der kommer fra andre kommuner.

Undersøgelsen viser, at kommunerne typisk peger på, at driftsgarantien *potentielt* skal kunne dække ekstraordinære udgifter til etablering af midlertidig pasning af de berørte børn, herunder til bygninger og personale i en overgangsfase, indtil børnene er permanent omplaceret til alternative pasningstilbud. Derudover skal driftsgarantien kunne dække eventuelt for meget forudbetalt kommunalt tilskud.

Håndtering af privatinstitutioners ophør

I alt 20 privatinstitutioner er ophørt i de 65 svarkommuner i perioden fra 2013 til 2017. De ophørte privatinstitutioner var typisk relativt små, de fleste med højst 15 indskrevne børn. Årsagen til ophøret var i mange tilfælde faldende søgning. I de fleste kommuner blev de berørte børn typisk optaget i kommunale, selvejende eller private institutioner efter ophøret.

De 20 ophørte institutioner fordeler sig på 16 svarkommuner, heraf 12 kommuner, der stiller krav om driftsgaranti. 3 kommuner har haft aktiveret driftsgarantien i forbindelse med ophør af en privatinstitution. Garantibeløbet er typisk blevet brugt til at dække for meget forudbetalt kommunalt tilskud til privatinstitutionen. 9 kommuner har haft ophør af privatinstitutioner *uden* at aktivere driftsgarantien. Disse kommuner peger typisk på, at omplaceringen af de berørte børn kunne finde sted uden ekstraordinære udgifter for kommunen, fordi der var tale om relativt få børn, der alle kunne rummes i eksisterende pladser.

Undersøgelsen påpeger således, at kommunerne især har erfaringer med ophør af relativt små privatinstitutioner og derfor ikke har oplevet høje ekstraordinære udgifter herved. De 6 interviewede kommuner understreger dog, at der kan opstå ekstraordinære udgifter ved en privatinstitutions ophør, hvis der er tale om relativt mange berørte børn, og hvis kommunen ikke umiddelbart kan anvise eksisterende pladser til dem. I det tilfælde vil der være ekstraordinære udgifter til etablering af midlertidige pasningsordninger. Kommunerne giver altså udtryk for, at der potentielt kan opstå situationer, hvor der er et behov for at have en økonomisk sikkerhed for at kunne opfylde forsyningsforpligtelsen. Dette behov er afhængigt af, hvilken kapacitetsmæssig situation kommunen befinder sig i på ophørstidspunktet, og hvor stor en privatinstitution der er tale om.

Bud på privatinstitutioners udgifter til at stille driftsgaranti

Over for det kommunale behov for en økonomisk sikkerhed står privatinstitutionernes omkostninger ved at stille denne økonomiske sikkerhed til kommunen i forbindelse med godkendelse. De tre mest almindelige garantityper for privatinstitutioner er:

1. Deponering af garantibeløbet på en spærret konto
2. Garanti gennem pengeinstitut
3. Garanti gennem paraplyorganisation og kreditforsikringsselskab.

Hvis institutionen selv kan stille med hele driftsgarantibeløbet, er det forbundet med relativt lave udgifter at få oprettet en spærret konto. Hvis der indgås garantiaftale gennem et pengeinstitut eller

gennem et kreditforsikringselskab med en paraplyorganisation som mellemlid, svarer den løbende, årlige omkostning efter etableringen til omtrent 0,6-0,8 % af institutionens bruttodriftsbudget, hvis der er tale om 3 måneders garanti. Det bemærkes dog, at omkostningen afhænger af flere forhold, herunder eksempelvis egenkapital, vurdering af kreditværdighed og lokale forhold.

1 Baggrund og formål

1.1 Baggrund

Kommunerne skal yde pasningsgaranti til forældre i kommunen, dvs. de har pligt til at tilbyde børnene en plads i et dagtilbud.⁴ Det er også kommunerne, der godkender privatinstitutioner.⁵

Ved godkendelse af privatinstitutioner kan kommunen stille krav om en driftsgaranti. Driftsgarantien har til formål at sikre den fornødne forsyningssikkerhed i tilfælde af, at en privatinstitution ophører, og kommunen får ansvaret for at sikre pasning til de berørte børn. I dag er det op til den enkelte kommune, om den vil stille krav om driftsgaranti og i givet fald, hvor stor en garanti den ønsker. Størrelsen af garantien skal dog være sagligt begrundet i forhold til den konkrete institution, som kommunalbestyrelsen skal godkende. Det er ikke muligt at indføre et krav om driftsgaranti eller forhøje den eksisterende driftsgaranti for allerede godkendte privatinstitutioner, med mindre der sker ændringer i børnetallet.⁶

Driftsgarantiens størrelse har betydning for både kommunen og privatinstitutionerne. På den ene side skal driftsgarantien sikre dækning af de ekstraordinære udgifter, en kommune kan have i tilfælde af en privatinstitutions ophør. På den anden side kan det være forbundet med omkostninger for en privatinstitution at stille en driftsgaranti.

1.2 Formål

Den politiske aftale "Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet" af 9. juni 2017 sigter blandt andet på at skabe bedre vilkår for private leverandører til at oprette og drive daginstitutioner. Som en del heraf ønsker aftaleparterne at fastsætte et loft over den driftsgaranti, som kommunerne kan kræve i forbindelse med godkendelse af en privatinstitution.⁷

Børne- og Socialministeriet har derfor bedt VIVE om at gennemføre denne undersøgelse til belysning af følgende spørgsmål:

- Hvordan fastsætter kommunerne størrelsen af et krav om driftsgaranti ved godkendelse af en privatinstitution, herunder hvilke ekstraordinære kommunale udgifter kan driftsgarantien skulle dække ved en privatinstitutions ophør?
- Hvad er de kommunale erfaringer med at håndtere privatinstitutioners ophør, herunder hvordan svarede driftsgarantien til de faktiske ekstraordinære udgifter, og hvad var de berørte børns pasningsforhold efter institutionens ophør?
- Hvilke udgifter har privatinstitutioner typisk til at stille en driftsgaranti?

1.3 Analysedesign og metode

I dette afsnit beskrives kort undersøgelsens design og metode. En detaljeret gennemgang heraf kan findes i Bilag 1. Helt overordnet bygger undersøgelsens resultater på en runde af kvalitative interview i 6 kommuner og en spørgeskemaundersøgelse i alle landets kommuner. Derudover er der foretaget interview med tre videnspersoner på området.

---

⁴ Jf. dagtilbudsloven § 23.

⁵ Jf. dagtilbudsloven § 20.

⁶ Jf. dagtilbudsloven § 20, stk. 2 og bemærkningerne til lovforslag nr. L170 fremsat 28. februar 2007, folketingssamling 2006-2007, Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5.814.

⁷ Jf. Aftale mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Konservative) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre om "Stærke dagtilbud – alle børn skal med i fællesskabet", s. 6.

1.3.1 Kvalitative interview i 6 kommuner

De kvalitative interview i 6 udvalgte kommuner har givet detaljeret indblik i den måde, kommunerne arbejder med fastsættelse af driftsgaranti på og viden om, hvordan kommunerne konkret har håndteret ophør af privatinstitutioner. Interviewene er gennemført som semistrukturerede kvalitative interview ud fra en fast spørgeguide. De interviewede personer har været dagtilbudsschefer og konsulenter på dagtilbudsområdet i kommunerne, alt efter organisering.

De 6 interviewede kommuner er udvalgt således, at de alle stiller krav om driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner, og at 5 af dem også har relativt nylige erfaringer med ophør af privatinstitutioner. Kommuneudvælgelsen har tilstræbt variation i forhold til kommunernes størrelse og deres geografiske beliggenhed.

Interviewpersonerne har i forskelligt omfang haft mulighed for at udtale sig om baggrunden for driftsgaranti og andre krav samt for at svare på beregningstekniske spørgsmål. VIVE har tilstræbt at indhente så mange oplysninger som muligt via interviewene og ved efterfølgende kontakt til interviewkommunerne. Det har i de fleste tilfælde været muligt at få de ønskede oplysninger.

De kvalitative interview bidrager til analysen med data, der går i dybden med nogle af de relevante problemstillinger. Derudover er den viden, der er fremkommet ved interviewene, blevet brugt til at udarbejde og kvalificere det spørgeskema, der har været udsendt til alle landets kommuner.

1.3.2 Spørgeskema til alle landets kommuner

Gennem et webbaseret spørgeskema til alle landets kommuner er der indsamlet nogle centrale oplysninger og data fra et bredere udsnit af kommunerne. Spørgeskemaundersøgelsen supplerer dermed kommuneinterviewene ved at sikre et bredere datagrundlag til besvarelse af en række undersøgelsesspørgsmål, herunder om omfang og udbredelse af krav om driftsgaranti. Spørgeskemaet i sin fulde længde fremgår af Bilag 2.

I alt 71 kommuner har meldt tilbage efter modtagelse af spørgeskemaet, mens 27 kommuner slet ikke har svaret på spørgeskemaet. Den samlede svarprocent er altså 72 %. De 71 kommuner er relativt repræsentative for hele landet, hvad angår kommunestørrelse og geografisk beliggenhed, jf. også Bilag 1. Af de i alt 71 kommuner har 6 især mindre kommuner ingen privatinstitutioner og har heller ikke haft det de seneste 5 år. VIVE har været i dialog med disse kommuner. Fælles for dem er, at de enten ikke har taget konkret stilling til – eller ikke har gjort brug af – eksisterende retningslinjer for godkendelse, herunder krav om driftsgaranti og depositum. Derfor ville deres besvarelse af spørgeskemaet om konkrete beregningsmåder mv. på nuværende tidspunkt være hypotetisk på en lang række punkter. De resterende 65 kommuner har kunnet besvare spørgeskemaet.

Der er i analysen så vidt muligt taget hensyn til svarkommunernes kommentarer i spørgeskemaets åbne felter. Det har dog ikke været muligt inden for undersøgelsens ramme at kontakte kommunerne med henblik på at få uddybet kommentarerne.

1.3.3 Interview med tre videnspersoner

Som nævnt kan det være forbundet med visse omkostninger for privatinstitutioner at stille en driftsgaranti. Oplysninger herom kan være en del af grundlaget for at vurdere, hvilken barriere et krav om en driftsgaranti udgør for oprettelse og drift af private institutioner. For at kunne give et kvalificeret bud på privatinstitutioners typiske udgifter til at stille en driftsgaranti er der gennemført interview med tre personer med indsigt i området, herunder fra en paraplyorganisation, et pengeinstitut og et kreditforsikringselskab.

2 Analyse: Driftsgaranti og ophør af privatinstitutioner

I dette kapitel afrapporteres undersøgelsens resultater, dvs. der søges svar på de tre overordnede undersøgelsesspørgsmål:

1. Hvordan fastsætter kommunerne krav om driftsgaranti ved godkendelse af en privatinstitution, herunder:
  - Udbredelsen af krav om driftsgaranti i kommunerne
  - Formelle krav til typen af garanti mv.
  - Størrelsen af driftsgarantien
  - Beregning af driftsgarantien
  - Forventede ekstraordinære udgifter, som driftsgarantien kan skulle dække ved en privatinstitutions ophør.
2. Hvad er de kommunale erfaringer med at håndtere privatinstitutioners ophør, herunder:
  - Omfanget af ophør af privatinstitutioner i perioden 2013-2017
  - Omfang af aktivering af driftsgaranti
  - Omfang af de faktiske ekstraordinære udgifter
  - De berørte børns pasningsforhold efter institutionens ophør.
3. Hvilke udgifter har privatinstitutioner typisk til at stille en driftsgaranti, herunder:
  - Typer af garantier
  - Eksempelberegninger på omkostninger til at stille driftsgaranti.

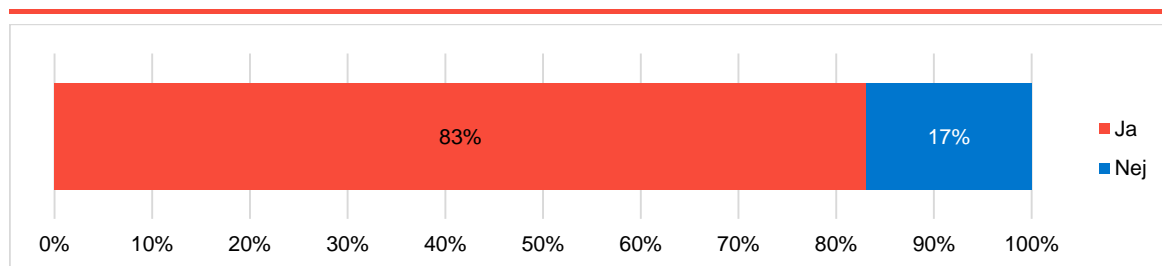
De første to spørgsmål belyses i afsnit 2.1 henholdsvis afsnit 2.2 ved hjælp af data fra de 6 kommuneinterview og spørgeskemaet til alle landets kommuner. Det tredje spørgsmål belyses i afsnit 2.3 ved hjælp af data fra de tre interview med videnspersoner og udleveret materiale i forbindelse med disse interview.

2.1 Kommunernes brug af driftsgaranti

2.1.1 Driftsgaranti eller ej?

Kommunerne kan selv bestemme, om de vil stille krav om en driftsgaranti i forbindelse med godkendelse af en privatinstitution. Af de 65 kommuner, som har haft mulighed for at besvare spørgeskemaet, stiller 54 kommuner krav om driftsgaranti. Det svarer til 83 % af kommunerne, jf. Figur 2.1. Størstedelen af kommunerne stiller altså dette krav til privatinstitutioner ved godkendelse.

Figur 2.1 Stiller kommunen krav om driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner?

Note: N = 65.

De kommuner, der ikke gør det, begrundet det typisk med, at man politisk har truffet beslutning om ikke at have et krav om en driftsgaranti, og at det ikke forventes at give anledning til problemer med at overholde pasningsgarantien, hvis de nuværende privatinstitutioner ophører, da man forventer at have tilstrækkelig kapacitet til at rumme børnene i egne pasningstilbud. Én svarkommune peger på, at deres løbende kontakt til privatinstitutionerne giver dem mulighed for at kende til og håndtere en eventuel lukning i god tid. I en anden svarkommune skal privatinstitutionen ved godkendelse forpligte sig til at give kommunen besked 3 måneder før en lukning.

De 6 interviewede kommuner stiller alle krav om driftsgaranti. Det er typisk politisk besluttet og begrundet med, at kommunen har behov for en økonomisk sikkerhed i tilfælde af, at en privatinstitution ophører, og kommunen skal have tilbagebetalt forudbetalt driftstilskud eller påføres ekstraordinære udgifter i forbindelse med, at den overtager pasningsforpligtelsen for de berørte børn. Derudover nævner 2 af de interviewede kommuner, at det er en fordel og sikkerhed for kommunen, at der er et pengeinstitut, der har vurderet soliditeten i privatinstitutionens økonomi, før institutionen godkendes. Det har kommunerne ikke mulighed for at gøre, da de ikke har adgang til privatinstitutionernes regnskaber.

En enkelt kommune uddyber i spørgeskemaet, at den kun stiller krav om driftsgaranti fra ansøgere uden dokumenteret erfaring med institutionsdrift. En anden svarkommune påpeger i sin spørgeskemabesvarelse, at kravet om driftsgaranti bortfalder efter 3 år. Begge udsagn kan fortolkes på den måde, at man ønsker en særlig økonomisk sikkerhed i en opstartsfasen.

Det kunne tænkes, at kommunerne var mere tilbøjelige til at stille krav om driftsgaranti, jo flere af kommunens børn, der var indskrevet i privatinstitutioner. Kommunerne er i spørgeskemaet blevet bedt om at angive omtrent, hvor mange af de indskrevne børn i daginstitutioner i kommunen der er indskrevet i privatinstitutioner. Svarene på dette er i Tabel 2.1 sat op over for, om kommunen stiller krav om driftsgaranti. Der ser ikke ud til at være en systematisk sammenhæng mellem den omtrentlige andel indskrevne i privatinstitutioner i kommunen, og hvorvidt kommunen stiller krav om driftsgaranti. Der er således både kommuner med relativt mange indskrevne i privatinstitutioner, der *ikke* har krav om driftsgaranti og kommuner med relativt få indskrevne i privatinstitutioner, der *har* krav om driftsgaranti. Fraværet af sammenhæng kan være et udslag af, at kommunernes beslutning om at stille krav om driftsgaranti eller ej afhænger af flere forhold, herunder en vurdering af kommunens egen kapacitet, jf. ovenfor.

Tabel 2.1 Krav om driftsgaranti og andel indskrevne børn i privatinstitutioner

Omtrentlig andel 0-2-årige indskrevne børn i institutioner i kommunen, der er indskrevet i privatinstitutioner			
	0-10 %	10-20 %	>20 %
Ja – krav om driftsgaranti	85 %	63 %	100 %
Nej – ikke krav om driftsgaranti	15 %	38 %	0 %
Antal kommuner	53	8	4
Omtrentlig andel 3-5-årige indskrevne børn i institutioner i kommunen, der er indskrevet i privatinstitutioner			
	0-10 %	10-20 %	>20 %
Ja – krav om driftsgaranti	87 %	78 %	75 %
Nej – ikke krav om driftsgaranti	13 %	22 %	25 %
Antal kommuner	39	18	8

Note: N = 65. Andele, der ikke summerer til 100 %, skyldes afrunding.

En enkelt kommune af de 65 stiller krav om driftsgaranti og har på nuværende tidspunkt ingen godkendte privatinstitutioner.⁸

2.1.2 Formelle krav – garantityper mv.

Der findes forskellige typer af garantier, som privatinstitutioner kan benytte sig af, herunder:

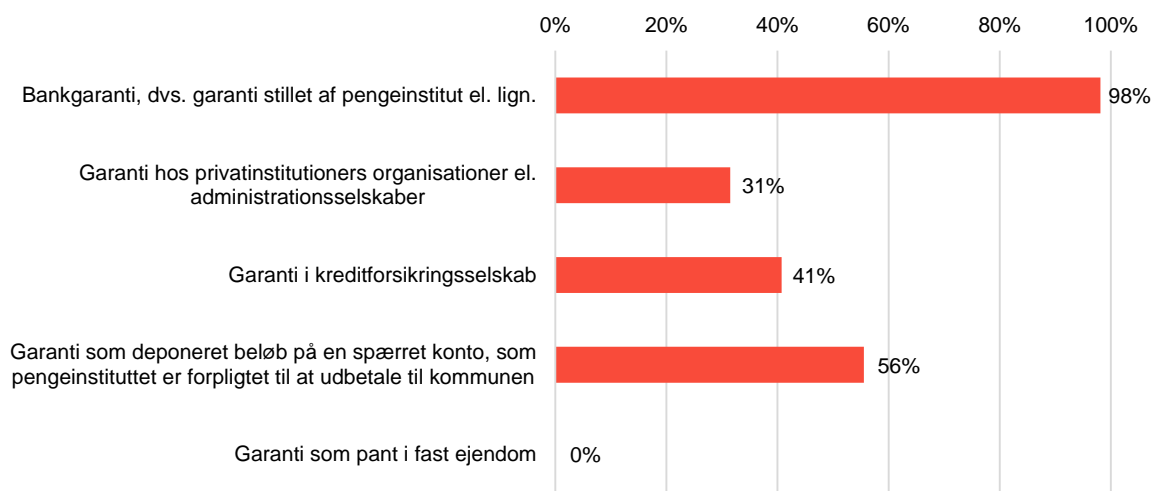
- Garanti som deponeret beløb på en spærret konto, som pengeinstituttet er forpligtet til at udbetale til kommunen
- Garanti med pant i fast ejendom
- Garanti stillet af et pengeinstitut eller tilsvarende finansiel virksomhed
- Garanti hos privatinstitutioners paraplyorganisationer eller administrationselskaber
- Garanti i kreditforsikringsselskab, ofte med paraplyorganisation som mellemed.

De forskellige typer og kombinationer af garantier er uddybet i afsnit 2.3.

Figur 2.2 viser svarkommunernes svar på spørgsmålet om, hvilke typer af garantier de godtager. To svarkommuner påpeger, at de alene har afkrydset de garantityper, som de har oplevet, og at man ikke har været stillet over for forespørgsel om andre typer. Derfor kan man ikke nødvendigvis fortolke besvarelsene sådan, at kommunerne ikke ville godtage andre typer af garantier end de angivne. Det ses af Figur 2.2, at næsten alle kommuner, 98 %, vil godtage en bankgaranti, mens ingen af kommunerne angiver at ville godtage en garanti stillet med pant i fast ejendom. Over halvdelen af kommunerne, 56 %, vil godtage et beløb deponeret på en spærret konto, som kommunen har adgang til at få udbetalt. Endelig accepterer 31 % hhv. 41 % af svarkommunerne garanti stillet af privatinstitutioners organisationer eller administrationselskaber hhv. kreditforsikringsselskaber.

⁸ Kommunen har dog besvaret hele spørgeskemaet uden at give udtryk for tvivl eller forbehold. Derfor anser vi svarene for at være valide, i og med at der er spurgt til (og svaret på) retningslinjerne for driftsgaranti. Kommunen indgår i Tabel 2.1 med "0-10 % indskrevne børn i privatinstitutioner".

Figur 2.2 Hvilke typer af garantier vil blive godtaget?

Note: N = 54. Procenterne summerer ikke til 100 %, fordi der har været mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

De 6 interviewkommuner godtager hver især forskellige typer af garantier. Dog har de flest bankgarantier, men også eksempler på garantier stillet gennem kreditforsikringselskaber eller paraplyorganisationer. Flere accepterer også, at garantibeløbet bliver deponeret på en spærret konto, som pengeinstituttet er forpligtet til at udbetale til kommunen. Flere interviewkommuner godtager ikke en driftsgaranti med pant i fast ejendom, hvilket begrundes med, at man i givet fald ikke kan få frigivet pengene med det samme i tilfælde af en konkurs. Dog har ikke alle interviewkommuner været præsenteret for en sådan og ved derfor ikke, om den ville blive godtaget. Flere interviewkommuner peger i øvrigt på, at det er vigtigt, at der er skriftlig dokumentation, og at garantien har en ordlyd, som er juridisk bindende.

Derudover har kommunerne mulighed for at stille yderligere formelle krav i forbindelse med driftsgarantien. Et udbredt krav er, at garantien skal stilles på anfordringsvilkår, hvilket vil sige, at kommunen kan få beløbet udbetalt, når den fremsætter krav herom, uden at skulle dokumentere udgifter eller begrunde udbetalingen i øvrigt.⁹ Halvdelen af svarkommunerne stiller krav om garanti på anfordringsvilkår, mens knap halvdelen, 46 %, ikke stiller andre formelle krav i forbindelse med driftsgarantien. Endelig kræver et fåtal af kommunerne, 6 %, at der er en vis opsigelsesfrist på garantien. Se også Tabel 2.2.

Tabel 2.2 Stiller kommunen andre formelle krav i forbindelse med driftsgarantien?

	Antal	Procent
Nej	25	46 %
Ja, der stilles krav om garanti på anfordringsvilkår	27	50 %
Ja, der stilles krav til en vis opsigelsesfrist på garantien	3	6 %

Note: N = 54. Procenterne summerer ikke til 100 %, fordi der har været mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

4 af de 6 interviewede kommuner stiller krav om en garanti på anfordringsvilkår, hvilket begrundes med, at de skal kunne kræve pengene udbetalt, når de har brug for det.¹⁰ Ingen af de 6 kommuner stiller krav om opsigelsesfrist på garantien. Men en af interviewkommunerne påpeger, at de ville

⁹ Jf. Peter Møgelvang-Hansen: anfordringsgaranti i *Den Store Danske*, Gyldendal. Hentet 5. marts 2018 fra <http://denstoredanske.dk/index.php?sideId=37934>

¹⁰ De kommuner, der ikke gør det, har ikke haft mulighed for at uddybe begrundelsen herfor.

lægge mærke til det og kræve det ændret, hvis der var en udløbsdato på garantien i behandlingen af en godkendelsessag. Man forudsætter med andre ord, at garantien er fortløbende.

Kommunerne har endvidere mulighed for at stille krav om, at privatinstitutionen indbetaler et depositum på højst 30.000 kr. ved ansøgning om godkendelse.¹¹ Depositummet betales tilbage til institutionen, når godkendelsesproceduren er afsluttet.

Alle 65 svarkommuner, både dem med og dem uden driftsgaranti, er i spørgeskemaet blevet spurgt, om de stiller krav om depositum. 55 svarkommuner, 85 %, stiller krav om, at privatinstitutionen indbetaler et depositum i forbindelse med ansøgning om godkendelse. Heraf er det kun 2 kommuner, der kræver et depositum på under 30.000 kr. En enkelt kommune stiller krav om depositum på 30.000 kr., men kun til ansøgere uden dokumenteret erfaring med institutionsdrift. 10 kommuner, 15 % af de 65 svarkommuner, stiller ikke krav om depositum. Af disse kræver 6 kommuner driftsgaranti, mens 4 kommuner ikke gør det. Se også Tabel 2.3, der viser kommunernes fordeling, i forhold til om de stiller krav om depositum henholdsvis driftsgaranti.

Tabel 2.3 Stiller kommunen krav om depositum henholdsvis driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner?

	Ja – krav om driftsgaranti	Nej – intet krav om driftsgaranti	I alt
Ja – krav om depositum	89 %	64 %	85 %
Nej – intet krav om depositum	11 %	36 %	15 %
Antal kommuner	54	11	65

De 6 interviewede kommuner stiller alle krav om depositum på 30.000 kr. i forbindelse med ansøgning om godkendelse. Baggrunden for kravet om depositum er i alle 6 kommuner at sikre en vis seriøsitet fra privatinstitutionens side, før forvaltningen bruger ressourcer på at behandle en ansøgning om godkendelse. 3 interviewkommuner peger på, at de ofte får henvendelser fra personer, der ønsker at etablere en privatinstitution uden at have gjort sig klart, hvad det indebærer økonomisk at etablere og drive en sådan. Depositummet kan her bruges som en mekanisme til at sortere mindre seriøse henvendelser fra eller få gang i en dialog om økonomien i driften af en institution.

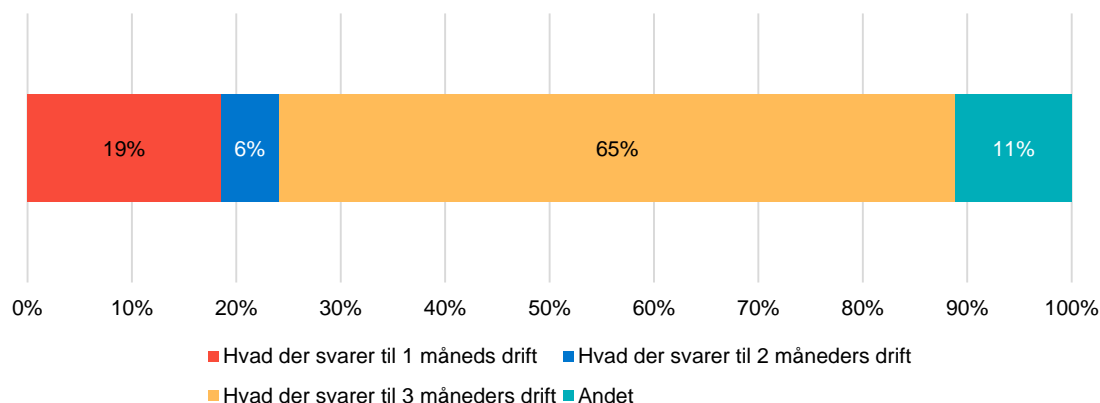
2.1.3 Størrelsen af driftsgarantien

Mange kommuner fastsætter driftsgarantien på baggrund af udgifterne til et antal måneders drift. De 54 kommuner, der stiller krav om driftsgaranti, er i spørgeskemaet blevet spurgt, hvor stor garantien er i form af antal måneders drift. Svarfordelingen fremgår af Figur 2.3. Det ses, at over halvdelen, 65 %, har et krav om en garanti svarende til 3 måneders drift, mens 6 % af kommunerne stiller krav om 2 måneders garanti og 19 % stiller krav om 1 måneders garanti. En enkelt svarkommune, 2 %, stiller krav om 1,5 måneders garanti.¹²

¹¹ Jf. dagtilbudsloven § 20, stk. 4 og Bekendtgørelse nr. 551 om dagtilbud § 19.

¹² Denne kommune indgår i de 11 %, der har svaret "Andet" i Figur 2.3.

Figur 2.3 Hvor stor er driftsgarantien?

Note: N = 54. Når andelen ikke summerer til 100 %, skyldes det afrunding.

5 af de svarkommuner, der stiller krav om driftsgaranti, har ikke en fast driftsgaranti svarende til et antal måneders drift. 4 af disse har i stedet udviklet hver sin model for, hvordan man fastsætter driftsgarantiens størrelse, jf. Boks 2.1.

Boks 2.1. Alternative modeller for fastsættelse af driftsgarantiens størrelse

Model 1: Garanti afhængig af privatinstitutionens alder

Der kræves driftsgaranti svarende til 1, 2 eller 3 måneders drift, afhængig af hvor længe privatinstitutionen har eksisteret, jf. nedenstående tabel.

Institutionen har eksisteret i	Antal måneders driftsgaranti
0-1 år	3 måneder
1-2 år	2 måneder
2 år og derover	1 måned

Model 2: Garanti afhængig af udbetaling af kommunalt tilskud

Privatinstitutionerne vælger selv, om de vil stille driftsgaranti svarende til 1, 2 eller 3 måneders drift. De får forudbetalt det kommunale tilskud i det samme antal måneder, som de har stillet driftsgaranti for.

Model 3: Garanti afhængig af driftsbudget

Privatinstitutionen skal stille en driftsgaranti svarende til 10 % af driftsbudgettet.

Model 4: Garanti ud fra konkret vurdering

Det vurderes konkret, hvor mange måneders drift, privatinstitutionen skal stille garanti for. Typisk svarende til 2-3 måneders drift, dog op til 4 måneders drift.

3 af de 6 interviewede kommuner stiller krav om 3 måneders driftsgaranti. Det gør de typisk ud fra en vurdering af, at de i værste fald vil have behov for at have økonomisk sikkerhed for at kunne opretholde driften i 3 måneder efter en privatinstitutions ophør, så der er tid til at finde eller oprette nye pladser til de berørte børn. Det påpeges i den forbindelse, at det er meget forskelligt fra situa-

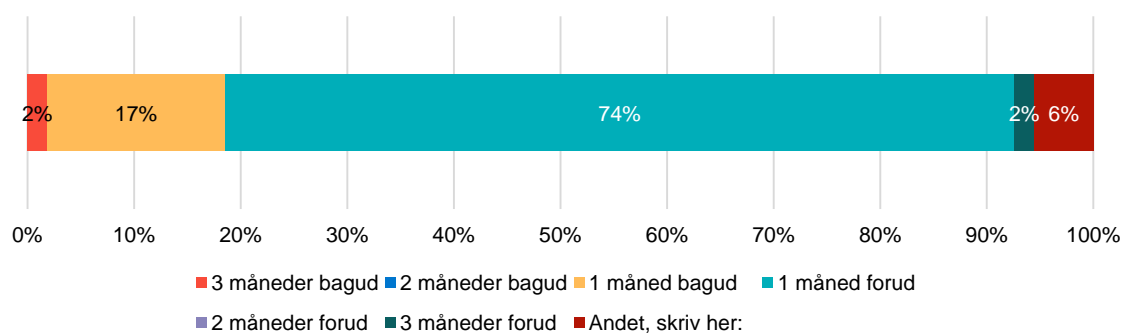
tion til situation, hvor stor en sikkerhed der er brug for. Hvis en stor privatinstitution ophører på et tidspunkt, hvor kommunen ikke har overskydende kapacitet i egne daginstitutioner, vil der være et større behov for at aktivere og benytte sig af driftsgarantibeløbet, end hvis en lille privatinstitution ophører på et tidspunkt, hvor kommunen har overskudskapacitet i egne institutioner. Derfor er driftsgarantien fastsat, så kommunen er dækket ind, selv i den værst tænkelige situation. En af de 3 kommuner har haft en diskussion om at sætte driftsgarantien ned, men det blev besluttet at fastholde niveauet som en politisk prioritering af at minimere kommunens økonomiske risiko.

2 af de 6 interviewede kommuner har sat driftsgarantien ned fra 3 til 1 måned inden for de senere år. I den mindste af de to kommuner skete det på baggrund af en henvendelse fra en privatinstitution og i en politisk situation, hvor byrådet var indstillet på at gøre det nemmere for privatinstitutioner at etablere sig. Samtidig vurderede man i administrationen, at ændringen ikke var forbundet med for stor økonomisk risiko. I den største af de to kommuner skete det som en rent administrativ beslutning, begrundet i et ønske om at gøre opstarten lettere for privatinstitutionerne. Desuden vurderede man, at det var tilstrækkeligt med 1 måneds garanti, fordi kommunen i kraft af sin størrelse har en stor kapacitet og dermed nemmere ved at omplacere børn i tilfælde af en privatinstitutions ophør. Den store kommune påpegede dog, at andre – mindre – kommuner, har tilkendegivet et behov for flere måneders garanti og dermed højere sikkerhed, fordi de ikke har så stor en kapacitet i egne institutioner.

Den sjette interviewkommune benytter sig af "Model 2" i Boks 2.1, dvs. privatinstitutionerne vælger selv, om de vil stille driftsgaranti svarende til 1, 2 eller 3 måneders drift, og får forudbetalt det kommunale tilskud i det samme antal måneder, som de har stillet driftsgaranti for. Denne model er indført ved en politisk beslutning i byrådet. Baggrunden herfor var en konkret privatinstitution, der ikke havde mulighed for at stille de 3 måneders driftsgaranti, der var kravet tidligere. Byrådet var indstillet på at give privatinstitutioner en håndsrækning, og løsningen blev, at man som institution kan vælge at stille 1, 2 eller 3 måneders garanti til gengæld for at få det kommunale tilskud udbetalt forud i en tilsvarende periode. Ifølge kommunen har især små og nye privatinstitutioner benyttet sig af muligheden for at vælge 1 måneds driftsgaranti. Desuden peger kommunen på, at det er en mulighed for privatinstitutioner med økonomiske vanskeligheder, at de kan vælge at få nedsat driftsgarantien fra 3 til 1 måned.

De 54 kommuner, der stiller krav om driftsgaranti, er i spørgeskemaet blevet spurgt, hvordan de udbetaler tilskuddet til privatinstitutionerne. Svarfordelingen fremgår af Figur 2.4.

Figur 2.4 Hvordan udbetales det kommunale driftstilskud til privatinstitutionerne?

Note: N = 54. Når procenterne ikke summerer til 100 %, skyldes det afrunding.

Det fremgår, at langt de fleste svarkommuner med driftsgaranti, 91 %, udbetaler tilskuddet til privatinstitutioner enten 1 måned forud (74 %) eller 1 måned bagud (17 %). En enkelt kommune udbetaler tilskuddet 3 måneder forud og en enkelt 3 måneder bagud.

Kommunerne er derefter blevet spurgt, om udbetalingsmåden for tilskuddet har betydning for driftsgarantiens størrelse. Langt de fleste, 93 %, af kommunerne siger, at det har den ikke. 7 % (4 kommuner) tilkendegiver derimod, at det har betydning. De peger blandt andet på, at det er særligt vigtigt at have en garanti, når tilskuddet betales forud.

2.1.4 Beregning af driftsgarantien

Det har naturligvis betydning for størrelsen af det påkrævede driftsgarantibeløb, hvor mange måneders drift, kommunen har besluttet sig for at kræve, jf. afsnit 2.1.3. Derudover har vi på baggrund af de 6 kommuneinterview identificeret en række forhold, der indgår i beregningen af driftsgarantiens størrelse, og som har væsentlig betydning herfor. Disse forhold fremgår af Boks 2.2 og behandles nærmere i dette afsnit. Det bemærkes, at listen i Boks 2.2 ikke er udtømmende.

Boks 2.2 Elementer af væsentlig betydning for beregningen af størrelsen af driftsgarantien

- Antal måneders drift (afsnit 2.1.3)
- Indgår driftstilskud alene eller det samlede tilskud?
- Indgår driftsudgiften til kommunale, selvejende eller private institutioner?
- Indgår brutto- eller nettodriftsudgiften?
- Hvilket børnetal indgår i beregningen?

De interviewede kommuner beregner typisk driftsgarantiens størrelse på baggrund af det kommunale tilskud til privatinstitutionerne.¹³ En måneds driftsgaranti beregnes således som det månedlige tilskud pr. vuggestue-/børnehavebarn ganget med antallet af vuggestue-/børnehavebørn i privatinstitutionen. Dette korrigeres typisk for den ugentlige åbningstid og antallet af lukkedage i forhold til de kommunale institutioner.

Det er ikke en del af denne undersøgelse at afdække, hvordan kommunerne beregner selve tilskuddet til privatinstitutioner. Men det har været relevant i undersøgelsen at afdække, hvordan kommunerne benytter tilskudsberegningen som grundlag for at beregne driftsgarantien. De kommuner, der stiller krav om driftsgaranti, er derfor i spørgeskemaet blevet stillet en række spørgsmål om det konkrete beregningsgrundlag for fastsættelse af driftsgarantien.

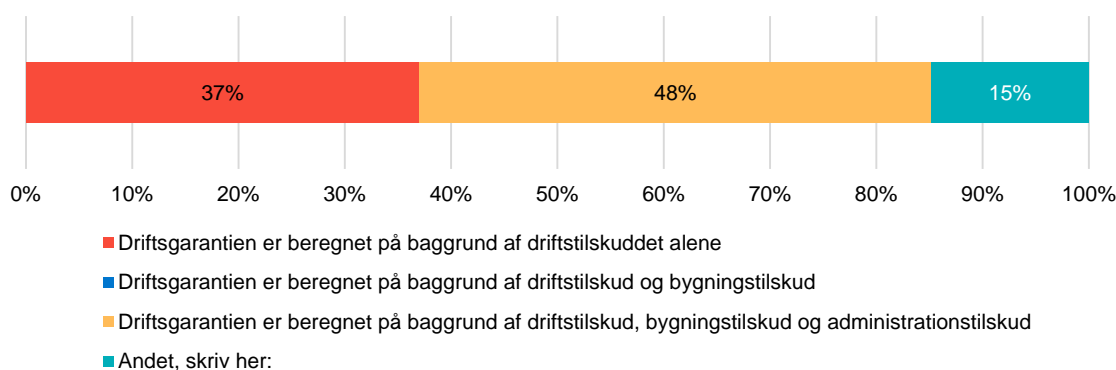
Driftstilskud alene eller det samlede tilskud?

Det samlede kommunale tilskud til privatinstitutioner består af tre elementer; drifts-, bygnings- og administrationstilskud.¹⁴ Der er forskel mellem svarkommunerne på, hvilke dele af det samlede tilskud der ligger til grund for beregningen af driftsgarantien, jf. Figur 2.5. Af de 54 svarkommuner, der stiller krav om driftsgaranti, tager 37 % udgangspunkt i driftstilskuddet alene, mens 48 % tager udgangspunkt i det samlede tilskud, dvs. alle tre ovennævnte tilskudselementer, når de beregner driftsgarantien. 8 kommuner, 15 %, har svaret, at driftsgarantien beregnes på baggrund af andet end tilskuddet, fx privatinstitutionens driftsbudget.

¹³ Fra en enkelt interviewkommune har der ikke været mulighed for at få svar på dette.

¹⁴ Jf. dagtilbudsloven §§ 36-38.

Figur 2.5 Hvilke tilskudselementer indgår i beregningen af driftsgarantien?

Note: N = 54.

Også blandt de 6 interviewkommuner er der forskel på, hvilke dele af tilskuddet der ligger til grund for beregningen af driftsgarantien. En af de kommuner, der alene bruger driftstilskuddet, peger på, at det kunne tænkes at være ud fra princippet om, at pengene følger barnet, og at udgifterne til bygninger og administration dækkes af de dagtilbud, børnene flyttes til. Kommunen siger dog også, at begrundelsen er uklar, og at det ville forudsætte, at børnene kunne omplaceres til ledige pladser i eksisterende kommunale tilbud. En af de kommuner, der benytter både drifts-, bygnings- og administrationstilskud i beregningen af driftsgarantien, henviser til, at kommunen overtager pasningsforpligtelsen, hvis en privatinstitution ophører fra dag til dag, og at driftsgarantien skal kunne dække udgifter til både personale og bygninger, herunder et eventuelt lejemål. En anden kommune, der benytter alle tre tilskudsdele, henviser til, at alle tre tilskudsdele udbetales forud.

Boks 2.3 indeholder et eksempel på beregning af driftsgarantiens størrelse for en privatinstitution med 15 vuggestuebørn og 30 børnehalebørn i en hypotetisk kommune med de angivne, tænkte tilskudsstørrelser. Eksemplet er udarbejdet med udgangspunkt i interviewkommunernes tilskudsbeløb og konkrete fremgangsmåde for beregning af driftsgarantien. Det er i eksemplet anskueliggjort, hvor stor driftsgarantien ville være med udgangspunkt i henholdsvis 1, 2 og 3 måneders drift. Ligeledes er det illustreret, hvor stor driftsgarantien ville være, beregnet ud fra driftstilskuddet alene henholdsvis ud fra drifts-, bygnings- og administrationstilskud.

Boks 2.3 Eksempel på beregning af driftsgaranti – hypotetisk kommune

Årligt kommunalt tilskud til privatinstitutionen:

	Driftstilskud	Bygningstilskud	Administrations-tilskud	Samlet tilskud
Pr. vuggestuebarn	95.000 kr.	7.000 kr.	1.500 kr.	103.500 kr.
Pr. børnehavebarn	54.000 kr.	4.000 kr.	1.500 kr.	59.500 kr.

Beregning af 1 måneds driftsgaranti for en privatinstitution med 15 vuggestuebørn og 30 børnehavebørn:

$((15 \text{ børn} \times \text{årligt tilskud pr. vuggestuebarn}) + (30 \text{ børn} \times \text{årligt tilskud pr. børnehavebarn})) / 12 \text{ måneder}$.

Størrelsen på 1, 2 og 3 måneders driftsgaranti, beregnet på baggrund af det samlede tilskud henholdsvis driftstilskuddet alene:

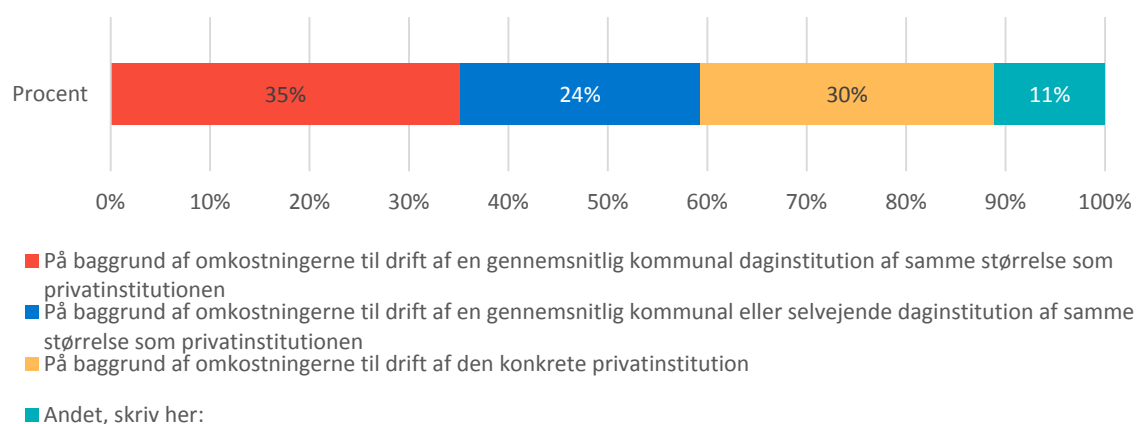
	1 måneds garanti	2 måneders garanti	3 måneders garanti
På baggrund af samlet tilskud	278.125 kr.	556.250 kr.	834.375 kr.
På baggrund af driftstilskud alene	253.750 kr.	507.500 kr.	761.250 kr.

Driftsgarantien vil alt andet lige være højere i kommuner, der bruger alle tre tilskudselementer i beregningen, end i kommuner, der alene bruger driftstilskuddet. Beregningseksemplet i Boks 2.3 giver et indtryk af, hvor stor forskellen er. I eksemplet er driftsgarantien 10 % højere i kommuner, der bruger det samlede tilskud i beregningen. Forskellen kan variere fra kommune til kommune, alt efter størrelsen af de forskellige tilskudselementer. I de 2 interviewkommuner, hvor der har været adgang til disse oplysninger, er driftsgarantien henholdsvis 6 % og 21 % højere, hvis den beregnes ud fra det samlede tilskud, end hvis den beregnes ud fra driftstilskuddet alene. Disse forskelle er væsentligt mindre end forskellen på 1, 2 og 3 måneders drift, jf. også Boks 2.3.

Driftsudgiften til kommunale, selvejende eller private institutioner?

Det er forskelligt, hvilke udgifter svarkommunerne baserer deres beregning på, når de skal fastsætte driftsgarantiens konkrete beløbsstørrelse. Det fremgår af Figur 2.6. Det ses, at omtrent hver tredje kommune, 30 %, beregner driftsgarantien på baggrund af omkostningerne til drift af den konkrete privatinstitution, mens 59 % af kommunerne beregner driftsgarantien på baggrund af omkostningerne til drift af enten en gennemsnitlig kommunal institution (35 %) eller en gennemsnitlig kommunal eller selvejende institution (24 %) af samme størrelse som privatinstitutionen. Ud fra undersøgelsen er det ikke muligt at sige noget generelt om, hvilken betydning det har for driftsgarantiens størrelse, om man bruger den ene eller den anden fremgangsmåde.

Figur 2.6 Hvordan er "en måneds drift" beregnet?

Note: N = 54.

Brutto- eller nettodriftsudgiften?

Det har også betydning for driftsgarantiens størrelse, om det er netto- eller bruttodriftsudgiften, der ligger til grund for beregningen. I Boks 2.4 er det forklaret, hvad der menes med netto- og bruttodriftsudgifter.

Boks 2.4 Begrebsafklaring: Nettodriftsudgifter og bruttodriftsudgifter

- Nettodriftsudgiften beregnes som bruttodriftsudgiften med fradrag af indtægter fra forældrebetaling. Hvis fx bruttodriftsudgiften er 1.000.000 kr., og forældrebetalingen er 250.000 kr., vil nettodriftsudgiften være 750.000 kr.
- Bruttodriftsudgiften er den samlede driftsudgift uden fradrag af indtægter fra forældrebetaling. I ovennævnte eksempel er bruttodriftsudgiften 1.000.000 kr.

Det ser ud til, at de fleste spørgeskemakommuner med krav om driftsgaranti beregner driftsgarantien på baggrund af nettodriftsudgiften, mens en mindre del beregner den på baggrund af bruttodriftsudgiften.¹⁵ De førstnævnte kommuner vil alt andet lige beregne en lavere driftsgaranti end de sidstnævnte. Interviewkommunerne beregner typisk driftsgarantien på baggrund af nettodriftsudgiften, dvs. bruttodriftsudgiften med fradrag af indtægter fra forældrebetaling, jf. forklaringen i Boks 2.4.¹⁶ Dette begrundes med, at deres beregning af driftsgarantien bygger på det kommunale tilskud, der skal beregnes på baggrund af nettodriftsudgiften.¹⁷

Hvilket børnetal indgår i beregningen?

Endelig har det betydning for driftsgarantiens størrelse, hvilket børnetal der indgår i beregningsgrundlaget. Jo flere børn, des højere driftsgaranti. Figur 2.7 viser, hvordan de 54 svarkommuner fordeler sig på spørgsmålet om, hvilket børnetal der indgår i beregningsgrundlaget. Det fremgår, at 3 ud af 4 svarkommuner, 76 %, benytter det maksimale antal børn, som institutionen enten er godkendt til (39 %) eller har søgt om godkendelse til i tilfælde af en ny institution (37 %). Knap 1

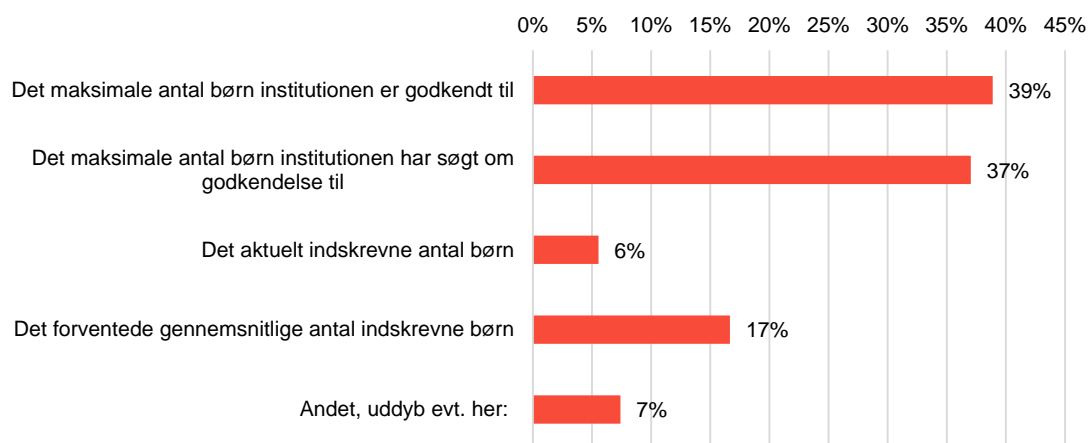
¹⁵ Det bemærkes dog, at det ikke har været muligt at svare "ved ikke" eller "andet" til dette spørgsmål, dvs. at svarpersonerne har været tvunget til at afgive et svar. Det efterfølgende kommentarfelt i spørgeskemaet har desuden givet anledning til en del uddybninger, forbehold og spørgsmål. Derfor er der usikkerhed om svarfordelingen, som af den grund ikke er afpræsenteret i præcise tal. Det har ikke været muligt inden for undersøgelsens ramme at kontakte svarkommunerne med henblik på uddybning af deres besvarelser.

¹⁶ Fra en enkelt interviewkommune har der ikke været mulighed for at få svar på dette.

¹⁷ Jf. dagtilbudsloven § 36, stk. 2.

ud af 4 svarkommuner, 23 %, benytter det aktuelle (6 %) eller det forventede gennemsnitlige (17 %) antal indskrevne børn.

Figur 2.7 Hvilket børnetal indgår i beregningsgrundlaget for driftsgarantien?

Note: N = 54. Procenterne summerer ikke til 100 %, da der har været mulighed for at vælge flere svarmuligheder, hvilket 3 kommuner har gjort.

2 kommuner påpeger i tilknytning til dette spørgsmål, at det er muligt for privatinstitutionerne at få ned- eller opjusteret deres driftsgaranti ved faldende eller stigende børnetal.

5 af de 6 interviewede kommuner beregner driftsgarantien på baggrund af det maksimale antal børn, som institutionen er godkendt til eller har søgt om godkendelse til, hvis det er en ny institution. Den sjette interviewkommune benytter det faktiske antal indmeldte børn. Driftsgarantien justeres typisk, i hvert fald principielt, ved ændringer i børnetallet i den enkelte privatinstitution. 3 interviewkommuner ændrer driftsgarantibeløbets størrelse, når en privatinstitution har søgt om og fået godkendelse til at optage flere eller færre børn. I de 3 andre interviewkommuner har man ikke eller kun sjældent justeret driftsgarantien i forbindelse med ændringer i antallet af børn. 2 af disse kommuner peger på, at der skal være tale om en markant udvidelse i børnetallet, før man opjusterer driftsgarantien.

I nogle privatinstitutioner er der indskrevet børn fra andre kommuner, der i givet fald betaler tilskud til disse børn til privatinstitutionen. Det drejer sig i 2 ud af 3 svarkommuner, 67 %, om 0-10 % af de indskrevne i privatinstitutioner, mens det i 5 svarkommuner, dvs. knap hver tiende, er over 10 % af de indskrevne i privatinstitutioner, der kommer fra andre kommuner.¹⁸ Kommunerne er i spørgeskemaet blevet spurgt, om det har betydning for beregningen af driftsgarantien, om der forventes at blive indskrevet børn fra andre kommuner i privatinstitutionen. Samtlige 54 svarkommuner svarer "nej" til dette spørgsmål.¹⁹ Det er altså almindeligt at regne børn fra andre kommuner med i det børnetal, som ligger til grund for beregningen af driftsgarantien for den pågældende privatinstitution. En større kommune bemærker i øvrigt i spørgeskemaet afslutningsvis, at det vil være forbundet med et betydeligt administrativt merarbejde at skulle tage højde for antallet af børn fra andre kommuner i beregningen af driftsgarantien.

¹⁸ Omtrent hver fjerde svarkommune, 24 %, har svaret "ved ikke" på spørgsmålet om, hvor mange af de indskrevne i kommunens privatinstitutioner der kommer fra andre kommuner.

¹⁹ 2 kommuner svarer "ja", og deres efterfølgende uddybning viser, at det har betydning for driftsgarantien på den måde, at børnene fra andre kommuner medregnes.

2.1.5 Hvilke ekstraordinære udgifter skal kunne dækkes af driftsgarantien?

Baggrunden for, at kommunerne kan stille krav om driftsgaranti, er, at de skal kunne sikre det nødvendige antal pladser til de berørte børn ved en privatinstitutions ophør.²⁰ I den forbindelse kan der opstå ekstraordinære udgifter for kommunen, som en driftsgaranti kan dække. I belysningen af ekstraordinære udgifter ved en privatinstitutions ophør er det væsentligt at bemærke, at "ordinære" udgifter til drift af privatinstitutionen, dvs. de almindelige pasningsudgifter, er dækket af det kommunale tilskud og således *ikke* skal dækkes af en eventuel driftsgaranti.

Der er behov for at skelne mellem, hvilke ekstraordinære udgifter der potentielt set *kunne* opstå ved ophør af en privatinstitution, og hvilke ekstraordinære udgifter kommunerne *rent faktisk* har oplevet i forbindelse med ophør af privatinstitutioner. Sidstnævnte behandles i afsnit 2.2, mens gennemgangen i dette afsnit er baseret på kommunernes overvejelser om, hvilke udgifter det potentielt kunne blive nødvendigt, at driftsgarantien dækkede.

Kommunerne er i spørgeskemaet blevet spurgt, om de i forbindelse med fastsættelsen af størrelsen på driftsgarantien har gjort sig nogle overvejelser om, hvilke merudgifter driftsgarantien skal dække i tilfælde af en privatinstitutions ophør. 56 % af kommunerne svarer "ja" til dette spørgsmål, mens 30 % svarer "nej" og 15 % "ved ikke". Se også Tabel 2.4.

Tabel 2.4 Har kommunen i forbindelse med fastsættelsen af størrelsen på driftsgarantien gjort sig nogen overvejelser om, hvilke merudgifter driftsgarantien skal dække i tilfælde af en privatinstitutions ophør?

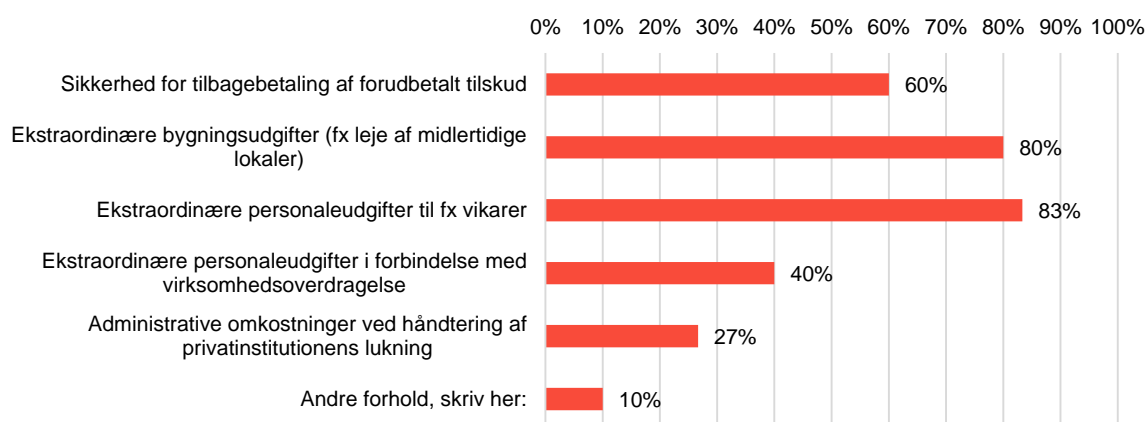
	Antal	Procent
Ja	30	56 %
Nej	16	30 %
Ved ikke	8	15 %
I alt	54	100 %

Note: Når procenterne ikke summerer til 100 %, skyldes det afrunding.

De 30 kommuner, der har svaret "ja", er blevet spurgt, hvilke typer af ekstraordinære udgifter i forbindelse med en privatinstitutions ophør, som kommunerne har *forudsat*, at driftsgarantien vil skulle dække. Svarfordelingen fremgår af Figur 2.8. Det ses, at størstedelen, 80-83 %, af disse kommuner peger på ekstraordinære udgifter til bygninger og personale, fx vikarer. 60 % af kommunerne peger på, at driftsgarantien skal kunne dække tilbagebetaling af forudbetalt tilskud til privatinstitutionen. Færre kommuner peger på ekstraordinære personaleudgifter ved virksomheds-overdragelse (40 %) og administrative omkostninger ved håndtering af institutionslukning (27 %).

²⁰ Jf. Bemærkningerne til lovforslag nr. L170 fremsat 28. februar 2007, folketingsamling 2006-2007, Folketingstidende 2006-07, tillæg A, side 5.814.

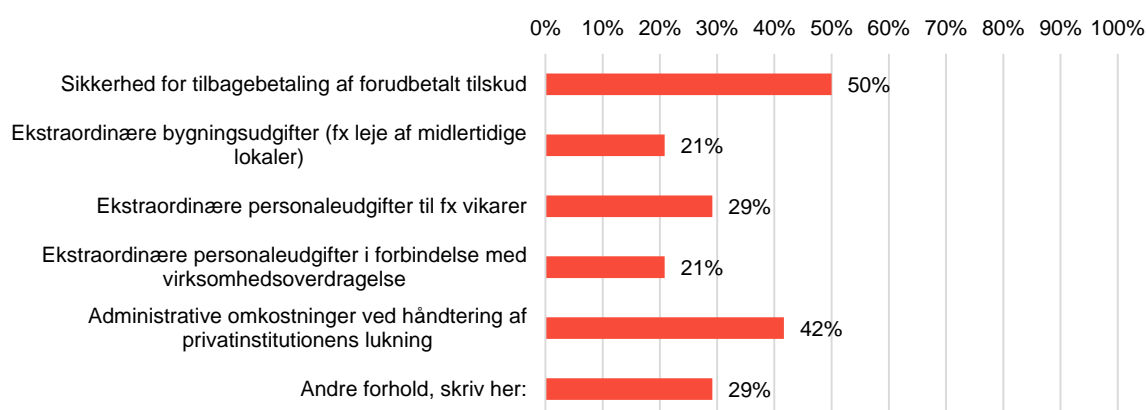
Figur 2.8 Hvilke typer af ekstraordinære udgifter i forbindelse med en privatinstitutions ophør har I forudsat, at driftsgarantien vil skulle dække?

Note: N = 30. Procenterne summerer ikke til 100 %, da der har været mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

De 24 kommuner, der har svaret "nej" eller "ved ikke", er blevet spurgt, hvilke typer af ekstraordinære udgifter i forbindelse med en privatinstitutions ophør, som kommunerne *forventer*, at driftsgarantien vil skulle dække. Svarfordelingen fremgår af Figur 2.9. Det ses, at halvdelen af disse kommuner peger på, at driftsgarantien skal kunne dække tilbagebetaling af forudbetalt tilskud til privatinstitutionen. 42 % af kommunerne peger på administrative omkostninger ved håndtering af institutionslukning, mens mellem hver tredje og hver femte kommune peger på ekstraordinære bygnings- eller personaleudgifter. En mulig forklaring på forskellene i svarfordelingen mellem Figur 2.8 og Figur 2.9 kan være, at svarene er mere velovervejede i kommuner, der *har* gjort sig overvejelser om, hvilke ekstraordinære udgifter, driftsgarantien vil skulle dække, end i kommuner, der *ikke* har.

Figur 2.9 Hvilke typer af ekstraordinære udgifter i forbindelse med en privatinstitutions ophør forventer I, at driftsgarantien vil skulle dække?

Note: N = 24. Procenterne summerer ikke til 100 %, da der har været mulighed for at vælge flere svarmuligheder.

De interviewede kommuner peger på, at driftsgarantien skal yde sikkerhed for tilbagebetaling af forudbetalt tilskud og dermed sikre, at kommunen har penge til den almindelige pasning af børnene i den periode, hvor tilskuddet er udbetalt, men privatinstitutionen ikke passer børnene.

Derudover er der blandt interviewkommunerne enighed om, at der især kan opstå ekstraordinære udgifter, hvis kommunen ikke umiddelbart kan anvise eksisterende pladser til de berørte børn og

derfor er nødt til at etablere midlertidige pasningstilbud. Dette vil typisk ske ved ophør af en stor privatinstitution. I kommuneinterviewene blev det derfor drøftet, hvilke ekstraordinære udgifter det potentielt set kunne blive nødvendigt, at driftsgarantien dækker, hvis en stor privatinstitution ophører på et tidspunkt, hvor kommunen ikke har tilstrækkeligt med ledige pladser i egne tilbud.

Flere interviewkommuner peger i den forbindelse på, at driftsgarantien skal sikre, at kommunen har penge til om nødvendigt at etablere midlertidige pasningsordninger for børnene i overgangsperioden. Der kan være ekstraordinære udgifter til de fysiske rammer, fx til leje eller istandsættelse af midlertidige lokaler, opsætning af pavillon eller lignende. Der kan også være ekstraordinære udgifter forbundet med eventuel ”merindskrivning”, hvor eksisterende kommunale institutioner skal klargøres til at modtage flere børn, fx ved at bygge nye garderober eller renovere bygninger ekstraordinært.

4 interviewkommuner mener, at det ordinære kommunale tilskud som udgangspunkt ville dække eventuelle udgifter til ansættelse af personale til at passe de omplacerede børn. 2 interviewkommuner mener derimod, at der ville kunne opstå ekstraordinære udgifter til at ansætte personale. Det kunne fx være, hvis kommunen var nødt til at ansætte dyrere personale eller vikarer på grund af kort varsel, eller hvis man var nødt til at have en højere normering i en overgangsperiode, hvor de omplacerede børn kræver ekstra personaleressourcer.

En interviewkommune beliggende på landet nævner endvidere, at der kan opstå ekstraordinære udgifter til bustransport af børn, hvis de midlertidige pasningsmuligheder er placeret langt fra den ophørte privatinstitution.

Hvad angår administrative omkostninger ved håndtering af privatinstitutionens lukning giver interviewkommunerne typisk udtryk for, at der formentlig vil opstå ekstra administrative opgaver, men at disse vil være en del af den almindelige drift uden at medføre deciderede ekstraordinære udgifter.

Som nævnt har dette afsnit behandlet kommunernes overvejelser om, hvilke ekstraordinære udgifter for kommunen ved ophør af en privatinstitution, som driftsgarantien potentielt skal kunne dække. I afsnit 2.2 behandles kommunernes faktiske erfaringer med at håndtere ophør af privatinstitutioner.

2.2 Erfaringer med og håndtering af privatinstitutioners ophør

De 65 kommuner, der har besvaret spørgeskemaet, er alle blevet spurgt, om de har oplevet ophør af privatinstitutioner inden for de seneste 5 år. Spørgsmålet er altså blevet stillet til alle svarkommuner, uanset om de stiller krav om driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner eller ej. Svarfordelingen fremgår af Tabel 2.5.

Tabel 2.5 Hvor mange privatinstitutioner har kommunen oplevet er ophørt inden for de seneste 5 år (kalenderårene 2013-2017)?

	Antal	Procent
Ingen privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste 5 år	47	72 %
1 privatinstitution er ophørt inden for de sidste 5 år	13	20 %
2 privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste 5 år	2	3 %
3 privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste 5 år	1	2 %
Mere end 3 privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste 5 år	0	0 %
Ved ikke	2	3 %
I alt	65	100 %

Det ses, at næsten 3 ud af 4 svarkommuner, 72 %, ikke har oplevet, at privatinstitutioner er ophørt i kommunen i årene 2013-2017. 25 % af kommunerne, dvs. 16 svarkommuner, har oplevet, at en eller flere privatinstitutioner i kommunen er ophørt i perioden. Heraf har 13 kommuner haft en enkelt lukning, mens 3 kommuner har haft 2-3 lukninger. I alt er 20 privatinstitutioner ophørt i de 65 svarkommuner i perioden fra 2013 til 2017.

De 16 kommuner, der har haft mindst én ophørt privatinstitution, er blevet spurgt til baggrunden for ophøret. 8 kommuner peger her på, at ophøret skyldtes, at der var for få børn til at holde privatinstitutionen kørende. I 3 kommuner var institutionen ejet af en friskole, som lukkede den, og i 4 kommuner ophørte privatinstitutionen på grund af konkurs eller insolvens.

Af de 16 kommuner, der har haft mindst én ophørt privatinstitution, stiller 4 kommuner ikke krav om driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner. De resterende 12 kommuner er i spørgeskemaet blevet spurgt, om driftsgarantien blev aktiveret i forbindelse med ophøret af privatinstitutionen. I 9 af de 12 kommuner blev driftsgarantien *ikke* aktiveret, mens den blev aktiveret én gang i 3 af de 12 kommuner.

De 3 kommuner, der har haft aktiveret driftsgarantien, er efterfølgende blevet spurgt, hvilke ekstraordinære udgifter driftsgarantien dækkede i de konkrete tilfælde. Alle tre kommuner peger på tilbagebetaling af forudbetalt tilskud, mens en enkelt af dem tillige peger på, at driftsgarantien dækkede "ekstraordinære personaleudgifter til fx vikarer".

De 9 kommuner, der har oplevet ophør af privatinstitutioner, men ikke har haft aktiveret driftsgarantien, er efterfølgende blevet spurgt, hvorfor driftsgarantien *ikke* blev aktiveret. Her svarer kommunerne typisk, at lukningen af privatinstitutionen og omplaceringen af de berørte børn kunne finde sted uden udgifter for kommunen, fordi der var tale om relativt få børn, der alle kunne rummes i eksisterende pladser i kommunen uden behov for midlertidige pasningsordninger. Derudover nævner 2 kommuner, at lukningerne foregik kontrolleret og i samarbejde og dialog med kommunen. I enkelte kommuner har der været en anden institution, der kunne overtage eller videreføre driften.

Det overordnede billede af omstændigheder ved privatinstitutioners ophør fra spørgeskemaet går igen blandt de interviewede kommuner. 5 af interviewkommunerne har oplevet, at en eller flere privatinstitutioner er ophørt i perioden fra 2013 til 2017. I 3 af kommunerne havde lukningerne baggrund i vigende søgning til privatinstitutionerne, hvilket medførte faldende børnetal og dermed svigtende økonomisk grundlag for at opretholde institutionens drift. I den fjerde kommune skete lukningen på baggrund af ledelsesmæssige udfordringer og sygemeldinger, mens den femte kommune ikke kendte baggrunden for ophøret.

1 interviewkommune har haft aktiveret driftsgarantien i forbindelse med privatinstitutionens ophør. En del af driftsgarantien blev brugt til at få tilbagebetalt forudbetalt driftstilskud, mens resten af driftsgarantibeløbet gik tilbage til privatinstitutionen. En anden interviewkommune overvejer at aktivere driftsgarantien ved afslutning af en igangværende sag, ligeledes for at få dækket for meget forudbetalt driftstilskud. En tredje interviewkommune har gjort et økonomisk krav gældende i et konkursbo, også om tilbagebetaling af forudbetalt tilskud, dog uden direkte at aktivere driftsgarantien.

I de tilfælde, hvor der har været økonomiske udeståender i interviewkommunerne, har det altså drejet sig om tilbagebetaling til kommunen af for meget forudbetalt driftstilskud. Ingen af de 5 interviewkommuner har haft andre ekstraordinære udgifter i forbindelse med privatinstitutioners ophør. Kommunerne peger på, at de ophørte privatinstitutioner typisk var små, og der derfor var relativt få børn, der skulle omplaceres. Det var således muligt at flytte de berørte børn til eksisterende, ledige pladser i alternative pasningsordninger, typisk kommunale, selvejende eller private instituti-

oner. Selve omplaceringen var forbundet med mere eller mindre omfattende administrative opgaver, men det betragtes af kommunerne som en del af den almindelige drift og altså ikke som en ekstraordinær omkostning.

De 16 spørgeskemakommuner, der har haft mindst én ophørt privatinstitution, er blevet spurgt, hvor mange børn der skulle omplaceres til andre dagtilbud efter privatinstitutionens ophør. Fordeelingen af de 20 ophørte privatinstitutioner efter størrelse fremgår af Tabel 2.6.

Tabel 2.6 Hvor mange børn skulle omplaceres til andre dagtilbud efter privatinstitutionens ophør?

	Antal institutioner	Procent
0-5 børn	4	20 %
6-10 børn	5	25 %
11-15 børn	3	15 %
16-20 børn	0	0 %
21-25 børn	2	10 %
26-30 børn	2	10 %
Flere end 30 børn	0	0 %
Ved ikke	4	20 %
Antal institutioner i alt	20	100 %

Note: Kommunerne er i spørgeskemaet også blevet spurgt, i hvilke typer af dagtilbud de berørte børn var indskrevet 3 måneder efter institutionens ophør. I de fleste svarkommuner, 69 %, var børnene optaget i kommunale, selvejende eller private institutioner efter ophøret. I én svarkommune startede alle børnene fra den ophørte privatinstitution i skole, mens 4 svarkommuner ikke ved, hvor børnene blev indskrevet.

Tallene i Tabel 2.6 peger ligesom kommuneinterviewene på, at de ophørte privatinstitutioner typisk har været relativt små. Over halvdelen, 60 %, af de ophørte privatinstitutioner havde således højst 15 børn, mens ingen havde flere end 30 børn.²¹ Til sammenligning var den gennemsnitlige størrelse på en kommunal og selvejende aldersintegreret institution ca. 92 børn i 2014.²² En af interviewkommunerne peger på, at små institutioner er særligt følsomme over for faldende børnetal, fordi der skal en vis volumen til, for at institutionsdriften er økonomisk bæredygtig.

Undersøgelsen tegner altså et generelt billede af, at kommunerne navnlig har erfaringer med ophør af relativt små privatinstitutioner og derfor kun sjældent har oplevet ekstraordinære udgifter, i forbindelse med at institutionerne ophørte. Ingen af kommunerne i hverken spørgeskema- eller interviewundersøgelsen har erfaringer med ophør af store privatinstitutioner.

De interviewede kommuner peger dog som nævnt på, at de store ekstraordinære udgifter ved en privatinstitutions ophør teoretisk set kan opstå, hvis kommunen ikke umiddelbart kan anvise eksisterende pladser til de berørte børn, og hvis der er tale om relativt mange børn. I det tilfælde vil der være ekstraordinære udgifter til midlertidig genhusning af børnene. De ekstraordinære udgifter, og dermed behovet for økonomisk sikkerhedsstillelse i form af en driftsgaranti, er således afhængig af kommunens kapacitetsmæssige situation på ophørstidspunktet, og hvor stor en privatinstitution der er tale om. Kommunens ledige kapacitet afhænger af forskellige faktorer, som fx om børnetallet er stigende eller faldende, privatinstitutionens geografiske beliggenhed i kommunen samt tidspunktet på året, da der er flere indskrevne børn på nogle tidspunkter af året end på andre.

På trods af at driftsgarantien primært har været aktiveret med henblik på tilbagebetaling af forudbetalt tilskud, giver kommunerne altså udtryk for, at der potentielt kan opstå en situation, hvor der er et stort behov for at have en økonomisk sikkerhed for at kunne opfylde forsyningsforpligtelsen.

²¹ Dog er børnetallet ukendt for 4 institutioner, dvs. 20 %.

²² Jf. Danmarks Statistik, tabel PAS22, hvoraf det fremgår, at der var 195.617 indskrevne børn i aldersintegrerede institutioner og 2.130 aldersintegrerede institutioner på landsplan i 2014. Det svarer i gennemsnit til 92 børn pr. institution.

Over for det kommunale behov for en økonomisk sikkerhed står privatinstitutionernes omkostninger ved at stille denne økonomiske sikkerhed til kommunen i forbindelse med godkendelse. Disse omkostninger er behandlet i afsnit 2.3.

2.3 Bud på privatinstitutioners udgifter til at stille driftsgaranti

Dette afsnit beskriver først, hvordan garantistillelse fungerer i praksis. Dernæst belyses, hvilke typer af driftsgarantier privatinstitutioner typisk stiller for at blive godkendt af kommunen. Endelig er der opstillet to konkrete regneeksempler som giver et bud på, hvilke økonomiske konsekvenser garantistillelsen kan have for privatinstitutionen.

Datagrundlaget for afsnittet udgøres som nævnt af interview med tre videnspersoner på området, herunder fra en paraplyorganisation, et pengeinstitut og et kreditforsikringsselskab, samt skriftligt materiale udleveret i forbindelse med interviewene.

2.3.1 Stillelse af driftsgaranti i praksis

Interviewene med videnspersonerne på området viser, at markedet for udstedelse af driftsgarantier i forbindelse med godkendelse og opstart af ny privatinstitution er domineret af et begrænset antal aktører inden for den finansielle sektor.

En privatinstitution har to muligheder for garantistillelse: 1) rette direkte henvendelse til en finansiell institution, fx et pengeinstitut, eller 2) tage kontakt til en paraplyorganisation på området. Interviewene med videnspersonerne viser, at en privatinstitution ved direkte henvendelse til fx et pengeinstitut i mange tilfælde bliver bedt om søge hjælp og rådgivning hos en paraplyorganisation, før der kan tages stilling til garantistillelse. Ofte har især nystartede privatinstitutioner brug for professionel bistand i opstartsfasen, blandt andet til udarbejdelse af budget.

Ifølge de interviewede videnspersoner står en privatinstitution typisk i én af to initiale situationer, når den henvender sig om garantistillelse. Enten er privatinstitutionen nystartet, men initiativgruppen kan ikke selv stille garantien, eller også er der tale om en eksisterende institution, som ønsker videreføre driften, men fremover som privat.²³ Ifølge interviewpersonerne er de to udgangspositioner meget forskellige og kan have afgørende betydning for mulighederne for garantistillelse. En eksisterende institution har således ofte bedre muligheder for at kunne dokumentere et stabilt driftsresultat, eventuelt set over en årrække, og et solidt grundlag for den fremtidige drift, da der allerede er indskrevne børn i institutionen med tilhørende forældrekreds. Hertil kommer, at eksisterende institutioner i visse tilfælde kan stille med fast ejendom som sikkerhed for garantien.

Interviewene med videnspersonerne viser samtidig, at der ikke er nogen automatik mellem privatinstitutionens udgangspunkt og mulighederne for garantistillelse. Ifølge videnspersonerne er der tale om en samlet vurdering, hvor andre faktorer også kan have betydning. Væsentlige forhold, som kan spille ind i vurderingen af privatinstitutionens kreditværdighed, omfatter den geografiske placering af privatinstitutionen, ejendomsrættlige forhold samt størrelsen af driftsgarantien. Generelt er de interviewede videnspersoner enige om, at det alt andet lige er sværere for en nystartet privatinstitution at få stillet en driftsgaranti, hvis institutionen ligger i et geografisk yderområde og lejer sine bygninger, end hvis privatinstitutionen er placeret i et vækstområde og har fast ejendom.

---

²³ I mange tilfælde er der tale om en selvejende institution med driftsoverenskomst, som kommunen ønsker at lukke eller kommunalisere, eller det kan være en puljeordning, der ønsker et mere tidssvarende og stabilt driftsgrundlag. Det ses dog også, at kommunale daginstitutioner ønsker at overgå til at være en privatinstitution.

Hvad angår krav om dokumentation for stillelse af driftsgaranti, skal privatinstitutionen typisk levere følgende oplysninger og materiale:

- Budget
- Driftsregnskab (om muligt)
- Oplysninger om antal indskrevne børn
- Oplysninger om fast ejendom
- Vedtægter
- Referater af bestyrelsesmøder
- Legitimation for bestyrelsen
- Beskrivelse af lederens kompetencer
- Beskrivelse af konkurrencesituation (geografisk placering)
- Procedure for ventelister
- Muligheder for sikkerhedsstillelse.

2.3.2 Typer af driftsgarantier og økonomiske konsekvenser

Videnspersoninterviewene viser, at de mest almindelige typer af driftsgarantier er følgende:

1. Deponering af beløb på spærret konto
2. Pant eller sikkerhed i fast ejendom
3. Garantistillelse gennem pengeinstitut
4. Garantistillelse gennem paraplyorganisation og kreditforsikringsselskab.

Ved deponering af garantibeløbet på en spærret konto er privatinstitutionen i stand til selv at stille med et beløb svarende til niveauet for driftsgarantien. I dette tilfælde sættes beløbet ind på en spærret konto, hvorefter pengeinstituttet meddeler kommunen, at det deponerede beløb træder i stedet for en driftsgaranti på samme vilkår, dvs. på anfordringsvilkår. Pengeinstituttet, VIVE har talt med, oplyser, at der er begrænsede omkostninger ved deponering af beløb på en spærret konto. Pengeinstituttet oplyser, at der typisk opkræves et dokumentgebyr for oprettelse af aftalen på 1.250 kr. I tilfælde af negativ indlånsrente vil der desuden være omkostninger forbundet med vedligeholdelse af deponeringsbeløbet.

Ved pant eller sikkerhed i fast ejendom har kommunen pant i fast ejendom som sikkerhed for garantistillelsen. Ifølge videnspersonerne hører det dog til sjældenhederne, at en kommune accepterer fast ejendom som sikkerhed uden involvering af et pengeinstitut. Spørgeskemabesvareelserne og kommuneinterviewene bekræfter dette billede, jf. afsnit 2.1.2.

Ved garantistillelse gennem et pengeinstitut er det pengeinstituttet, der stiller garantien. Hvis der er tale om en nystartet institution, beder pengeinstituttet typisk om, at privatinstitutionen stiller med en form for sikkerhed for garantien, fx pantsikkerhed eller kaution. Hvis der er tale om en institution, som ønsker at overgå fra selvejende institution til privatinstitution, er der typisk mindre strenge krav om sikkerhedsstillelse. I Boks 2.5 er der opstillet et regneeksempel på de økonomiske konsekvenser af garantistillelse gennem et pengeinstitut for privatinstitutionen. Det bemærkes, at regneeksemplet tager udgangspunkt i netop det interviewede pengeinstitut og dermed kunne have set anderledes ud, hvis vi havde talt med andre pengeinstitutter. En af interviewkommunerne nævner fx, at den har indtryk af, at det er relativt billigt for privatinstitutioner at få stillet driftsgaranti i den lokale bank.

Boks 2.5 Regneeksempel: Økonomiske konsekvenser af garantistillelse gennem pengeinstitut

I dette regneeksempel er der etableringsomkostninger i form af stiftelsesprovision og et gebyr for oprettelse af aftalen, mens de løbende omkostninger omfatter en garantiprovision og et garantiindskud.²⁴ Størrelsen af indskuddet afhænger af den grad af sikkerhed, privatinstitutionen har stillet for garantien, og hvor mange år, institutionen har betalt til garantiordningen.

I nedenstående regneeksempel er der taget udgangspunkt i gebyrstørrelser og satser som oplyst af det pengeinstitut, der har medvirket i undersøgelsen.

I regneeksemplet antages det, at privatinstitutionen skal stille med en driftsgaranti på 1 mio. kr., svarende til 3 måneders nettodrift.²⁵ Det antages desuden, at privatinstitutionen ved aftaleindgåelsen kan stille med en sikkerhedsdækning på 25-49,99 %, jf. størrelsen af garantiindskuddet.

I regneeksemplet angives det samlede beløb, privatinstitutionen skal betale i år 1, år 2 osv., hvor driftsgarantien løber. Som det ses, falder de årlige omkostninger ved driftsgarantien, efterhånden som privatinstitutionen indbetaler til garantiordningen. Hvis privatinstitutionen er i stand til at stille med yderligere eller fuld sikkerhed for sin garanti, vil omkostningerne falde yderligere. Dog vil der være (begrænsede) omkostninger forbundet med ændring af driftsgarantien, fx som følge af ændringer i normeringen.

Som det fremgår af regneeksemplet, beløber omkostningerne ved denne type garantistillelse sig til 68.750 kr. i år 1, hvilket svarer til 1,3 % af et bruttodriftsbudget på 5,3 mio. kr. I år 2 er omkostningerne beregnet til 52.500 kr., svarende til 1,0 % af et bruttodriftsbudget på 5,3 mio. kr., faldende til 42.500 kr. i år 5 og efterfølgende år, driftsgarantien løber, svarende til 0,8 % af et bruttodriftsbudget på 5,3 mio. kr.²⁶

Omkostningselementer	År 1 (kr.)	År 2 (kr.)	År 3 (kr.)	År 4 (kr.)	Øvrige år (kr.)
Stiftelsesprovision (1,5 %)	15.000				
Dokumentgebyr	1.250				
Garantiprovision (3 % p.a.)	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
Garantiindskud*	22.500	22.500	17.500	17.500	12.500
I alt	68.750	52.500	47.500	47.500	42.500

* Med en sikkerhedsdækning på 25-49,99 % er procentsatsen for garantiindskuddet i år 1 og 2 2,25 %, 1,75 % i år 3 og 4 og 1,25 % i årene herefter. Kan privatinstitutionen stille med en højere sikkerhedsdækning, eksempelvis 50-74,99 %, er procentsatsen for garantiindskuddet i år 1 sat til 1,50 %, svarende til 15.000 kr. p.a.

Ved garantistillelse gennem paraplyorganisation og kreditforsikrings-selskab agerer paraplyorganisationen en slags mellemlid i forbindelse med indgåelse af en aftale om garantistillelse mellem privatinstitutionen og kreditforsikrings-selskabet. I dette tilfælde er det kreditforsikrings-selskabet, som stiller garantien, mens det er paraplyorganisationen, som kautionerer for garantien. Samtidig med at der indgås aftaler mellem privatinstitutionen og henholdsvis paraplyorganisationen om medlemskab og kreditforsikrings-selskabet om driftsgaranti, laves der en aftale med et pengeinstitut om oprettelse af en spærret konto. Privatinstitutionen indbetaler årligt et beløb på den spærrede konto som sikkerhed over for paraplyorganisationen i henhold til de krav, der stilles af kreditforsikrings-selskabet. Når privatinstitutionen på et tidspunkt har indbetalt et beløb på den spærrede konto, som svarer til størrelsen af driftsgarantien, bortfalder driftsgarantien hos kreditforsikrings-selskabet automatisk, og privatinstitutionen overtager selv garantistillelsen. Beløbet på den spær-

²⁴ Garantiprovisionen dækker administration og den risiko, som pengeinstituttet har ved at stille garantien. Garantiindskuddet indbetales til en samlekonto, som tilhører de deltagende privatinstitutioner i fællesskab. Dog er det sådan, at hvis en deltagende børnehaver på et senere tidspunkt selv bliver i stand til og ønsker selv at stille fuld sikkerhed for sin garanti, kan børnehaven frigøres for betaling af yderligere garantiindskud, om end allerede indbetalt garantiindskud forbliver indestående i garantiordningen. Det gælder endvidere, at hvis en børnehaver ophører med at være kunde i pengeinstituttet, er børnehaven forpligtet til at frigøre pengeinstituttet for garantiforpligtelse, og allerede indbetalt garantiindskud forbliver indestående i garantiordningen. Ophører garantiordningen generelt, tilbagebetales garantiindskuddene til de enkelte børnehaver, fratrukket børnehavernes forholdsvise andel af eventuelle tab.

²⁵ Driftsgarantien er i eksemplet beregnet på baggrund af nettodriftsudgifterne, da det er sådan, de fleste kommuner gør, jf. spørgeskemaundersøgelsen.

²⁶ Omkostningerne til garantistillelsen er beregnet som andel af bruttodriftsudgifterne for at sætte dem i forhold til privatinstitutionens samlede, årlige driftsøkonomi.

I Boks 2.6 er der opstillet et regneeksempel på de økonomiske konsekvenser af garantistillelse gennem paraplyorganisation og kreditforsikringsselskab.

Boks 2.6. Regneeksempel: Økonomiske konsekvenser af garantistillelse gennem paraplyorganisation og kreditforsikringsselskab

Etableringsomkostninger i dette regneeksempel omfatter et etableringsgebyr, mens løbende omkostninger omfatter dels garantiprovisionen, dels indbetaling til en sikringsordning. Sikringsordningen er en kollektiv indbetalingsordning, hvor indbetalinger øremærkes til mulige fremtidige tab blandt de bidragende privatinstitutioner.

I regneeksemplet nedenfor er der taget udgangspunkt i gebyrstørrelser og satser, som er oplyst af den paraplyorganisation, der har medvirket i undersøgelsen. Det bemærkes, at privatinstitutionen skal være medlem af paraplyorganisationen for at kunne benytte sig af garantiordningen.

I regneeksemplet antages det, at privatinstitutionen skal stille med en driftsgaranti på 1 mio. kr., svarende til 3 måneders nettodrift.²⁷

I regneeksemplet angives det samlede beløb, privatinstitutionen skal betale det første år, hvor driftsgarantien kører. Dog vil der være (begrænsede) omkostninger forbundet med ændring af driftsgarantien, fx som følge af ændringer i normeringen. Der er ikke omkostninger forbundet med frigivelse af garantien.

Som det fremgår af regneeksemplet, beløber omkostningerne ved denne type garantistillelse sig til 36.500 kr. i år 1, hvilket svarer til 0,7 % af et bruttodriftsbudget på 5,3 mio. kr. De årlige omkostninger i øvrige år er opgjort til 33.700 kr., svarende til 0,6 % af et bruttodriftsbudget på 5,3 mio. kr.²⁸

Omkostningselementer	År 1 (kr.)	Øvrige år (kr.)
Etableringsgebyr	2.800	
Garantiprovision (3,25 % p.a.)	32.500	32.500
Sikringsordning (1.200 kr. p.a.)	1.200	1.200
I alt	36.500	33.700

Med til regneeksemplet hører, at privatinstitutionen skal lave årlige indbetalinger på en spærret konto i et pengeinstitut, svarende til 1.200 kr. pr. barn. For en nystartet institution med 50 børn vil det svare til 60.000 kr. i årlig indbetaling. Dette beløb kan ikke medregnes som en direkte omkostning ved denne type af garantistillelse, men indbetalingsordningen binder kapital og dermed likviditet, som privatinstitutionen kunne have brugt til andre aktiviteter.

Ifølge en af de interviewede videnspersoner tegner garantistillelse gennem en paraplyorganisation og et kreditforsikringsselskab sig for 60-70 % af de driftsgarantier, der stilles til kommunerne ved godkendelse af en privat institution. De resterende 30-40 % stilles gennem et pengeinstitut.

Ud over de direkte omkostninger ved garantistillelsen påpeger to af de interviewede videnspersoner, at der også kan være indirekte omkostninger i form af alternativomkostninger. Det vil sige, at privatinstitutionen kunne have brugt det beløb, den betaler for garantistillelsen, til noget andet.

²⁷ Driftsgarantien er i eksemplet beregnet på baggrund af nettodriftsudgifterne, da det er sådan, de fleste kommuner gør, jf. spørgeskemaundersøgelsen.

²⁸ Omkostningerne til garantistillelsen er beregnet som andel af bruttodriftsudgifterne for at sætte dem i forhold til privatinstitutionens samlede, årlige driftsøkonomi.

Bilag 1 Uddybning af analysedesign og metode

I dette bilag er analysens design og metode uddybende beskrevet. Først gennemgås indhold og proces for de kvalitative interview i 6 kommuner. Dernæst beskrives undersøgelsens spørgeskemadel, herunder indhold, udsendelse, svarperiode og analyse af spørgeskemabesvarelser og svarkommunernes repræsentativitet. Til sidst gennemgås indhold og proces for de 3 videnspersoninterview.

Kvalitative interview i 6 kommuner

Formålet med de kvalitative interview i 6 udvalgte kommuner var at få detaljeret indblik i den måde, kommunerne arbejder med fastsættelse af driftsgaranti på og dybdegående viden om, hvordan de har håndteret ophør af privatinstitutioner. Interviewene søgte blandt andet at afdække følgende spørgsmål:

Hvordan fastsætter interviewkommunerne størrelsen af et krav om driftsgaranti ved godkendelse af en privat institution, herunder:

- Hvor stor er driftsgarantien, og hvad er baggrunden herfor?
- Hvordan beregnes driftsgarantien?
- Justeres driftsgarantien løbende, og evt. hvordan?
- Er der øvrige krav i forbindelse med driftsgarantien, og hvad er baggrunden herfor?
- Hvilke typer af ekstraordinære kommunale udgifter skal driftsgarantien dække i tilfælde af en privatinstitutions ophør?
- Hvor høje vil de ekstraordinære kommunale udgifter være ved en privatinstitutions ophør?

Hvad er kommunernes erfaringer med at håndtere privatinstitutioners ophør, herunder:

- Hvor mange privatinstitutioner har kommunen oplevet er ophørt i perioden fra 2013-2017?
- Hvad var baggrunden for deres ophør?
- Hvor høje var de ekstraordinære kommunale udgifter ved institutionens ophør?
- Blev driftsgarantien aktiveret i forbindelse med privatinstitutionens ophør, og hvad var baggrunden herfor?
- Hvordan svarede størrelsen af driftsgarantien til de faktiske ekstraordinære udgifter?
- Hvordan var de berørte børns pasningsforhold efter ophør af privatinstitutionen?

For at kunne belyse spørgsmålene bedst muligt er de 6 interviewkommuner udvalgt således, at de alle stiller krav om driftsgaranti ved godkendelse af private institutioner, og at 5 af dem også har relativt nylige erfaringer med ophør af privatinstitutioner. Der findes ikke registerdata om, hvorvidt de enkelte kommuner stiller krav om driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner, ligesom man ikke ud fra registerdata kan finde frem til, hvilke kommuner der har erfaringer med ophør af privatinstitutioner. Derfor har VIVE haft kontakt til personer og organisationer, der har viden om konkurser på området, og derigennem fundet frem til kommuner, der har relativt nylige erfaringer hermed. Dernæst er foretaget en screening af de potentielle interviewkommuners hjemmesider efter oplysninger om, hvorvidt de stiller krav om driftsgaranti til privatinstitutioner. Derudover er der i kommuneudvælgelsen tilstræbt variation i forhold til kommunernes størrelse og deres geografiske beliggenhed.

Alle 6 kommuneinterview fandt sted i perioden fra 6. december 2017 til 9. januar 2018. Interviewene blev foretaget med de personer i de 6 kommuner, der havde størst indsigt i emnet og dermed bedst mulighed for at svare på detaljerede spørgsmål om fastsættelse af driftsgaranti og håndtering af privatinstitutioners ophør. Det var primært dagtilbudsschefer og (økonomi-)konsulenter på dagtilbudsområdet i kommunerne, alt efter organisering.

Interviewene er gennemført som semistrukturerede kvalitative interview ud fra en fast spørgeguide. Det indsamlede datamateriale fra interviewene er blevet analyseret systematisk med henblik på besvarelse af undersøgelsesspørgsmålene. Konkret er der skrevet referater fra interviewene, som er kategoriseret med udgangspunkt i spørgsmålene ovenfor. Dermed har VIVE så vidt muligt sikret, at datamaterialet fra de gennemførte interview er blevet behandlet ensartet. Det har muliggjort en systematisk analyse på tværs af interviewkommunerne. På baggrund af kategoriseringen af interviewreferaterne er der gennemført en tværgående analyse til besvarelse af undersøgelsesspørgsmålene.

Den viden, der kom frem ved de kvalitative interview, havde derudover det selvstændige og væsentlige formål at danne grundlag for at udarbejde og kvalificere det spørgeskema, der blev udsendt til alle landets kommuner.

Spørgeskema til alle landets kommuner

Formålet med spørgeskemaet til alle landets kommuner var at indsamle nogle centrale oplysninger om fastsættelse af driftsgaranti og håndtering af ophør af privatinstitutioner fra et bredere udsnit af kommunerne. Spørgeskemaundersøgelsen supplerer således de kvalitative interview ved at sikre et bredere datagrundlag til besvarelse af en række spørgsmål. Spørgeskemaundersøgelsen søgte blandt andet at afdække følgende spørgsmål:

Har kommunen i dag godkendte privatinstitutioner?

- Stiller kommunen krav om en driftsgaranti ved godkendelse af privatinstitutioner?
- Hvor stor er driftsgarantien?
- På hvilket grundlag beregner kommunen driftsgarantien?
- Stiller kommunen andre krav i forbindelse med driftsgarantien?
- Hvor mange privatinstitutioner er ophørt i kommunen i perioden fra 2013 til 2017?
- Blev driftsgarantien aktiveret, hvad var baggrunden herfor, og i hvilket omfang blev der evt. trukket på den?
- I hvilke typer af dagtilbud blev de berørte børn indskrevet efter privatinstitutionens ophør?

Spørgeskemaets konkrete indhold og spørgsmålsformuleringer bygger i høj grad på den viden, der kom frem ved kommuneinterviewene. Skemaet blev desuden afprøvet i 3 af interviewkommunerne, inden det endelige spørgeskema blev udsendt til alle 98 kommuner. Spørgeskemaet fremgår af Bilag 2.

Undersøgelsen er gennemført som et webbaseret spørgeskema til alle landets 98 kommuner. Skemaet blev udsendt til kommunernes dagtilbudsschefer, der blev opfordret til at videresende spørgeskemaet til den relevante person med indsigt i området. Spørgeskemaet blev udsendt til kommunerne 8. januar 2018, og den sidste besvarelse blev modtaget 11. februar 2018. Dataindsamlingen er således gennemført over en periode på 5 uger.

I alt 71 kommuner, dvs. 72 %, har meldt tilbage efter modtagelse af spørgeskemaet. Heraf har 6 især mindre kommuner ingen privatinstitutioner og har heller ikke haft det de seneste 5 år. VIVE har været i dialog med disse kommuner. Fælles for dem er, at de enten ikke har taget konkret stilling til – eller ikke har gjort brug af – eksisterende retningslinjer for godkendelse, herunder krav om driftsgaranti og depositum. Derfor ville deres besvarelse af spørgeskemaet om konkrete beregningsmåder mv. på nuværende tidspunkt være hypotetisk på en lang række punkter. De resterende 65 kommuner har kunnet besvare spørgeskemaet.

Der er foretaget en analyse af de 71 svarkommuners fordeling på geografisk beliggenhed i form af region og størrelse i form af indbyggertal. Generelt er svarkommunerne nogenlunde repræsentative på de to parametre, jf. Bilagstabel 1.1 og 1.2.

Bilagstabel 1.1 viser fordelingen på region af kommunerne i spørgeskemaundersøgelsen henholdsvis i hele landet. Det fremgår, at kommunerne i Region Hovedstaden er lidt underrepræsenteret med 24 % i undersøgelsen mod 30 % i hele landet, mens kommunerne i de øvrige regioner til sammen er tilsvarende overrepræsenteret.

Bilagstabel 1.1 Fordelingen på region af kommunerne i spørgeskemaundersøgelsen henholdsvis i hele landet

	Andel i hele landet	Andel i undersøgelsen	Antal i hele landet	Antal i undersøgelsen
Hovedstaden	30 %	24 %	29	17
Sjælland	17 %	18 %	17	13
Syddanmark	22 %	25 %	22	18
Midtjylland	19 %	20 %	19	14
Nordjylland	11 %	13 %	11	9
I alt	100 %	100 %	98	71

Bilagstabel 1.2 viser indbyggertallet i alle landets kommuner henholdsvis de 71 kommuner i spørgeskemaundersøgelsen.

Bilagstabel 1.2 Indbyggertal i kommunerne i spørgeskemaundersøgelsen henholdsvis i hele landet

	I hele landet	I spørgeskemaundersøgelsen
Gennemsnitligt indbyggertal 4. kvartal 2017	58.964	64.375
Andel små kommuner (< 37.289 indbyggere)	33 %	35 %
Andel mellemstore kommuner (37.289-55.004 indbyggere)	33 %	27 %
Andel store kommuner (> 55.004 indbyggere)	33 %	38 %
Antal kommuner	98	71

Det fremgår af Bilagstabel 1.2, at kommunerne i undersøgelsen gennemsnitligt er lidt større, med 64.375 indbyggere, end kommunerne i hele landet, der gennemsnitligt har 58.964 indbyggere. Som det også ses af Bilagstabel 1.2, kan dette henføres til, at den største tredjedel af landets kommuner er lettere overrepræsenteret i undersøgelsen, mens den mellemste tredjedel af landets kommuner er nogenlunde tilsvarende underrepræsenteret.

Der er foretaget en række deskriptive analyser af det indsamlede datamateriale. På den baggrund er der gennemført en analyse, der søger at besvare de udvalgte undersøgelsesspørgsmål. Der er i analysen så vidt muligt taget hensyn til kommunernes kommentarer i spørgeskemaets åbne felter. Det har dog ikke været muligt inden for undersøgelsens ramme at kontakte svarkommunerne med henblik på at få uddybet kommentarerne.

Interview med tre videnspersoner

Det er et led i undersøgelsen at få belyst, hvor store udgifter privatinstitutioner typisk har til at stille en driftsgaranti. Oplysninger herom kan være en del af grundlaget for at vurdere, hvilken barriere et krav om en driftsgaranti udgør for oprettelse og drift af privatinstitutioner.

For at kunne give et bud på privatinstitutioners typiske udgifter til at stille en driftsgaranti har VIVE gennemført interview med tre personer med indsigt i området og erfaringer med garantistillelse for privatinstitutioner. De tre personer repræsenterer henholdsvis en paraplyorganisation, et pengeinstitut og et kreditforsikringselskab. Interviewene er gennemført i december 2017.

Interviewene er gennemført som semistrukturerede kvalitative interview ud fra en fast spørgeguide. Der er efterfølgende skrevet referater fra interviewene, som sammen med udleveret skriftligt materiale har dannet baggrund for en systematisk analyse og udarbejdelse af regneeksempler til at kunne give et kvalificeret bud på, hvilke udgifter privatinstitutioner kunne have til at stille en driftsgaranti. Afsnit 2.3, herunder regneeksemplerne, er efterfølgende kvalitetssikret hos interviewpersonerne.

Bilag 2 Spørgeskema om driftsgaranti og ophør af privatinstitutioner

Spørgeskema om driftsgaranti og ophør af privatinstitutioner

Før du besvarer spørgeskemaet, får du en kort definition af nogle centrale begreber nedenfor.

En **privatinstitution** er en daginstitution på 0-6-årsområdet, der er oprettet efter Dagtilbudslovens § 19 stk. 5 og ikke har en driftsaftale med kommunen.

Driftsgaranti er den økonomiske garanti, en kommune kan kræve ved godkendelse af en privatinstitution, jf. Dagtilbudslovens § 20 stk. 2.

Udskriv hele spørgeskemaet her

Kontaktoplysninger til den person, der kan kontaktes vedrørende svarene i spørgeskemaet

Navn: _____

E-mail: _____

Tlf.: _____

Har kommunen på nuværende tidspunkt godkendte privatinstitutioner?

(1) Ja

(2) Nej

Omtrent hvor stor en andel af de børn, der er indskrevet i institutioner i kommunen, passes i privatinstitutioner?

0-10 % 10-20 % 20-30 % 30-40 % 40-50 % 50-60 % Mere end 60 % Ved ikke

Omtrent hvor stor en andel af de 0-2-årige passes i privatinstitutioner? (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8)

Omtrent hvor stor en andel af de 3-5-årige passes i privatinstitutioner? (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8)

Har kommunen haft godkendte privatinstitutioner inden for de seneste fem år?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

Stiller kommunen krav om driftsgaranti ved godkendelse af en privatinstitution?

- (1) Ja
- (2) Nej

Hvad er baggrunden for, at kommunen har valgt ikke at stille krav om en driftsgaranti?

Du vil nu blive spurgt til, hvordan kommunen fastsætter størrelsen af driftsgarantien, og på hvilket grundlag beregningerne er foretaget.

Tager kommunen ved fastsættelse af driftsgarantien udgangspunkt i følgende

Sæt gerne flere krydser

- (1) Lovgivningen på området
- (2) anbefalinger fra KL
- (3) anbefalinger fra privatinstitutioners organisationer / administrations-selskaber (fx fobu, LDD, Spia, etc.)
- (4) Praksis i andre kommuner
- (5) Man har ikke stillet generelle krav, men foretager en konkret vurdering i den enkelte sag
- (6) Andet, skriv her: _____

Hvor stor er driftsgarantien?

- (1) Hvad der svarer til 1 måneds drift
- (2) Hvad der svarer til 2 måneders drift
- (3) Hvad der svarer til 3 måneders drift
- (4) Andet, skriv her: _____
- (5) Ved ikke

Hvordan er "en måneds drift" beregnet?

- (1) På baggrund af omkostningerne til drift af en gennemsnitlig kommunal daginstitution af samme størrelse som privatinstitutionen
- (2) På baggrund af omkostningerne til drift af en gennemsnitlig kommunal eller selvejende daginstitution af samme størrelse som privatinstitutionen
- (3) På baggrund af omkostningerne til drift af den konkrete privatinstitution
- (4) Andet, skriv her: _____

Er driftsgarantien beregnet på baggrund af nettodriftsudgiften eller bruttodriftsudgiften?

- (1) På baggrund af nettodriftsudgiften (beregnet som bruttodriftsudgiften med fradrag af indtægter fra forældrebetaling. Hvis fx bruttodriftsudgiften er 1.000.000 kr., og forældrebetalingen er 250.000 kr., vil nettodriftsudgiften være 750.000 kr.)
- (2) På baggrund af bruttodriftsudgiften (uden fradrag af indtægter fra forældrebetaling. I ovennævnte eksempel er bruttodriftsudgiften 1.000.000 kr.)

Evt. kommentar:

Hvilken beregningsmåde for driftsgarantiens størrelse svarer bedst til den, I bruger i jeres kommune?

- (1) Driftsgarantien er beregnet på baggrund af driftstilskuddet alene
- (2) Driftsgarantien er beregnet på baggrund af driftstilskud og bygnings-tilskud
- (3) Driftsgarantien er beregnet på baggrund af driftstilskud, bygningstilskud og administrationstilskud
- (4) Andet, skriv her: _____

Hvilket børnetal indgår i beregningsgrundlaget for driftsgarantien?

- (1) Det maksimale antal børn institutionen er godkendt til
- (2) Det maksimale antal børn institutionen har søgt om godkendelse til
- (3) Det aktuelt indskrevne antal børn
- (4) Det forventede gennemsnitlige antal indskrevne børn
- (5) Andet, uddyb evt. her: _____

Har det betydning for beregningen af driftsgarantien, om der forventes at blive indskrevet børn fra andre kommuner i privatinstitutionen?

- (1) Ja
- (2) Nej

På hvilken måde har det betydning for beregningen af driftsgarantien, om der forventes at blive indskrevet børn fra andre kommuner i privatinstitutionen?

Skriv her:

Omtrent hvor stor en andel af de indskrevne i privatinstitutioner i kommunen udgøres af børn fra andre kommuner?

- (1) 0-10 %
- (2) 10-20 %
- (3) 20-30 %
- (4) 30-40 %
- (5) 40-50 %
- (6) 50-60 %
- (7) Mere end 60 %
- (8) Ved ikke

Hvordan udbetales det kommunale driftstilskud til privatinstitutionerne?

- (1) 3 måneder bagud
- (2) 2 måneder bagud
- (3) 1 måned bagud
- (4) 1 måned forud
- (5) 2 måneder forud
- (6) 3 måneder forud
- (7) Andet, skriv her: _____

Har det betydning for beregningen af driftsgarantien, hvordan det kommunale driftstilskud til privatinstitutionerne udbetales?

- (1) Nej
- (2) Ja, beskriv her: _____

Har kommunen i forbindelse med fastsættelsen af størrelsen på driftsgarantien gjort sig nogle overvejelser om, hvilke merudgifter driftsgarantien skal dække i tilfælde af en privatinstitutions ophør?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Ved ikke

Hvilke typer af ekstraordinære udgifter i forbindelse med en privatinstitutions ophør har I forudsat, at driftsgarantien vil skulle dække?

Sæt gerne flere krydser

- (1) Sikkerhed for tilbagebetaling af forudbetalt tilskud
- (2) Ekstraordinære bygningsudgifter (fx leje af midlertidige lokaler)
- (3) Ekstraordinære personaleudgifter til fx vikarer
- (4) Ekstraordinære personaleudgifter i forbindelse med virksomheds-overdragelse
- (5) Administrative omkostninger ved håndtering af privatinstitutionens lukning
- (6) Andre forhold, skriv her: _____

Hvilke typer af ekstraordinære udgifter i forbindelse med en privatinstitutions ophør forventer I, at driftsgarantien vil skulle dække?

Sæt gerne flere krydser

- (1) Sikkerhed for tilbagebetaling af forudbetalt tilskud
- (2) Ekstraordinære bygningsudgifter (fx leje af midlertidige lokaler)
- (3) Ekstraordinære personaleudgifter til fx vikarer
- (4) Ekstraordinære personaleudgifter i forbindelse med virksomheds-overdragelse
- (5) Administrative omkostninger ved håndtering af privatinstitutionens lukning
- (6) Andre forhold, skriv her: _____

Hvilke typer af garantier vil blive godtaget?

Sæt gerne flere krydser

- (1) Bankgaranti (dvs. en garanti stillet af et penge- eller kreditinstitut eller tilsvarende finansiel virksomhed, der er undergivet Finanstilsynet og regler om en bestemt soliditet)
- (2) Garanti hos privatinstitutioners organisationer/administrations-selskaber, fx LDD, fobu, Spia, etc.
- (3) Garanti i kreditforsikringsselskab, fx Euler Hermes
- (4) Garanti som deponeret beløb på en spærret konto, som pengeinstittet er forpligtet til at udbetale til kommunen
- (5) Garanti som pant i fast ejendom

(6) Andet, skriv her: _____

Stiller kommunen andre formelle krav i forbindelse med driftsgarantien?

Sæt gerne flere krydser

- (1) Nej
- (2) Ja, der stilles krav om garanti på anfordringsvilkår
- (3) Ja, der stilles krav til en vis opsigelsesfrist på garantien
- (4) Andet, skriv her: _____

Stiller kommunen krav om depositum i forbindelse med ansøgning om godkendelse?

- (1) Nej
- (2) Ja, 30.000 kr.
- (3) Ja, andet beløb, skriv her: _____

Du vil nu blive spurgt til kommunens erfaringer med at håndtere privatinstitutioners ophør.

Hvor mange privatinstitutioner har kommunen oplevet er ophørt inden for de seneste fem år (kalendarårerne 2013-2017)?

- (1) Ingen privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste fem år
- (2) 1 privatinstitution er ophørt inden for de sidste fem år
- (3) 2 privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste fem år
- (4) 3 privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste fem år
- (5) Mere end 3 privatinstitutioner er ophørt inden for de sidste fem år
- (6) Ved ikke

Evt. kommentar

Kender du baggrunden for ophøret af den / de pågældende institutioner?

- (1) Nej
- (2) Ja, beskriv her: _____

I hvor mange tilfælde af privatinstitutioners ophør blev driftsgarantien aktiveret (årene 2013-2017)?

- (1) Aldrig aktiveret
- (2) Blev aktiveret 1 gang
- (3) Blev aktiveret 2 gange
- (4) Blev aktiveret 3 gange
- (5) Blev aktiveret mere end 3 gange
- (6) Ved ikke

Evt. kommentar

I hvilket omfang blev driftsgarantien udbetalt?

- (1) 0-25 % af beløbet blev udbetalt til kommunen
- (2) 25-50 % af beløbet blev udbetalt til kommunen
- (3) 50-75 % af beløbet blev udbetalt til kommunen
- (4) 75-99 % af beløbet blev udbetalt til kommunen
- (5) Det fulde garantibeløb (100 %) blev udbetalt til kommunen
- (7) Det var forskelligt fra sag til sag, uddyb svaret her: _____
- (6) Ved ikke

Hvad var grunden til, at driftsgarantien kun delvist blev aktiveret?

Skriv her:

Er det kommunens vurdering, at driftsgarantien i det/de konkrete tilfælde kunne dække det evt. forudbetalte tilskud og de ekstraordinære udgifter, kommunen havde i forbindelse med privatinstitutionens ophør?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Det var forskelligt fra sag til sag, uddyb svaret her: _____

Hvilke ekstraordinære kommunale udgifter dækkede driftsgarantien i det/de tilfælde, hvor driftsgarantien blev aktiveret?

Sæt gerne flere krydser

- (1) Sikkerhed for tilbagebetaling af forudbetalt tilskud
- (2) Ekstraordinære bygningsudgifter (fx leje af midlertidige lokaler)
- (3) Ekstraordinære personaleudgifter til fx vikarer
- (4) Ekstraordinære personaleudgifter i forbindelse med virksomhedsoverdragelse
- (5) Administrative omkostninger ved håndtering af privatinstitutionens lukning
- (6) Andre forhold, skriv her: _____

Er der lavet en egentlig opgørelse af de ekstraordinære udgifter i det/de konkrete tilfælde?

- (1) Ja
- (2) Nej

Hvorfor blev driftsgarantien ikke aktiveret i det/de konkrete tilfælde? Skriv her:

Hvor mange børn skulle omplaceres til andre dagtilbud efter privatinstitutionens ophør?

- (1) 1-5 børn
- (2) 6-10 børn
- (3) 11-15 børn
- (4) 16-20 børn
- (5) 21-25 børn

- (6) 26-30 børn
- (7) 31-40 børn
- (8) 41-50 børn
- (9) 51-60 børn
- (10) 61-70 børn
- (11) 71-80 børn
- (12) 81-90 børn
- (13) Mere end 90 børn
- (14) Hvis flere end 1 privatinstitution er ophørt i kommunen inden for de seneste fem år, vil vi bede dig skrive her, hvor mange børn der har været tale om i de konkrete tilfælde: _____

I hvilke typer af dagtilbud var børnene i den ophørte privatinstitution hovedsageligt indskrevet tre måneder efter institutionens ophør?

- (1) Privat dagpleje
- (2) Kommunal dagpleje
- (3) Kommunale daginstitutioner
- (4) Selvejende daginstitutioner
- (5) Andre private daginstitutioner
- (6) Andet, skriv her: _____
- (7) Hvis flere end 1 privatinstitution er ophørt i kommunen inden for de seneste fem år, vil vi bede dig om at beskrive de berørte børns pasningsforhold her: _____
- (8) Ved ikke

Har du kommentarer og bemærkninger af relevans for undersøgelsen, er du meget velkommen til at skrive dem her:

Mange tak for din besvarelse!

Tryk på printer-ikonet, hvis du vil udskrive din besvarelse

**VIDEN I
VELFÆRD**

DET NATIONALE FORSKNINGS-
OG ANALYSECENTER FOR VELFÆRD